

Gazeta învățămîntului

ORGAN AL MINISTERULUI ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI CULTURII ȘI AL COMITETULUI CENTRAL AL SINDICATULUI MUNCITORILOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XI, Nr. 543

Vineri 11 decembrie 1959

12 pagini 25 bani

Călăuziți de cuvîntul partidului

Partidul nostru, încercat și înțelept conducător al maselor de oameni ai muncii constructori ai socialismului, înarmat cu geniala învățătură marxist-leninistă, asigură condițiile pentru obținerea unor victorii tot mai mari pe frontul construcției economice a patriei. Realizările consemnate în Expunerea tovarășului Gh. Gheorghiu-Dej la Plenara C.C. al P.M.R. din 3—5 decembrie a.c., ca și discuțiile purtate de participanții la plenară pe marginea expunerii au dovedit că activitatea entuziastă, creatoare, desfășurată de milioanele de oameni ai muncii sub conducerea partidului a creat toate premisele nu numai pentru îndeplinirea, ci și pentru depășirea planului de stat pe anul 1959 la indicii de bază — producția, productivitatea muncii, reducerea prețului de cost. Făcînd un amplu bilanț al marilor succese raportate în acest an pe frontul construcției socialiste, Expunerea prezentată de tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej ne desfășoară larg în față minunatul tablou al fapturilor din anul ce vine. Perspectivele luminoase cuprinse în prevederile planului de stat pe 1960 constituie un mare program de activitate al întregului popor muncitor din patria noastră, un neprețuit izvor de învățăminte pentru fiecare om al muncii. Pentru pedagogi — profesori și învățători — Expunerea reprezintă un document de cea mai mare importanță în ceea ce privește orientarea activității lor de educatori ai tinerei generații.

Bilanțul bogat în victorii pe frontul construcției socialiste al anului 1959 reprezintă un reazim de nădejde pentru viitoarele realizări. Răspunzînd cu un deosebit avînt patriotic chemării partidului, oamenii muncii au dat viață măsurilor preconizate de plenarele Comitetului Central al partidului nostru din noiembrie 1958 și iulie 1959, desfășurînd larg întrecerea socialistă în toate sectoarele economiei noastre naționale și ducînd o entuziastă activitate creatoare, care a determinat creșterea producției industriale în anul acesta cu 10% față de anul 1958 și depășirea cu 500 de milioane lei, potrivit datelor preliminare, a sarcinilor privind realizarea de economii peste plan.

Proiectul planului de stat pe anul 1960, ale cărui prevederi vor fi incluse în planul economic de 6 ani al țării noastre în curs de elaborare, cere folosirea mai judicioasă a fondului de investiții pentru construirea și darea în funcțiune a unor noi și puternice obiective industriale, precum și lărgirea capacităților de producție existente pentru dezvoltarea în special a ramurilor de bază ale economiei naționale. Darea în funcțiune a noilor obiective industriale, mărirea capacităților de producție a unităților economice existente, creșterea productivității muncii și mobilizarea largă a rezervelor interne din toate ramurile industriale vor duce la creșterea producției în industrie cu 14%, în cadrul căreia producția mijloacelor de producție va crește cu 14,7%, iar producția bunurilor de consum, care va dispune de o bază sporită de materie primă, cu 13%.

Mersul ascendent al economiei noastre socialiste se va oglindi și în creșterea cu 160.000, în cursul anului 1960, a numărului salariaților ocupați în diferite ramuri ale acesteia.

Fiecare din aceste prevederi ale proiectului de plan pe anul 1960 cuprinde sarcini importante, de mare cînstă pentru oamenii școlii. Profesorilor din învățămîntul superior, pedagogilor din școlile profesionale, tehnice, de meserii, din școlile de cultură generală cu program special de practică în producție le revine misiunea nobilă, dar în același timp plină de răspundere, de a forma marea majoritate a specialiștilor care vor intra în producție în cursul anului 1960. Expunerea tovarășului Gh. Gheorghiu-Dej la plenara din 3—5 decembrie a.c. reprezintă pentru oamenii școlii o insufletitoare chemare de a desăvîrși cit mai mult formarea profesională și educarea comunistă a acestor tineri specialiști precum și a promoțiilor viitoare de specialiști. O minunată forță vie care să contribuie la ridicarea nivelului pregătirii tinerilor din școli o constituie pentru fiecare pedagog stimularea dorinței elevilor de a lucra în noile întreprinderi și capacități industriale care vor fi date în funcțiune sau a căror construcție va începe în cursul anului 1960. Profesorii, învățătorii, maștrii-instructori dispun de nenumărate posibilități de a făuri la tineri încă de pe băncile școlii concepția înaintată care-i caracterizează pe constructorii socialismului, de a-i antrena pe elevi în nenumărate activități practice și cu caracter patriotic. Sarcini deosebite revin profesorilor care predau cunoștințele de producție industrială ca și cunoștințele de fizică, chimie, biologie, matematică în școlile de cultură generală. Predarea acestor cunoștințe presupune atît familiarizarea viitorilor constructori ai socialismului cu mașinile, metodele de muncă și procesele tehnologice din industrie cit și cultivarea în rîndurile lor a interesului și admirației pentru inovatori și metodele lor de muncă, pentru folosirea tehnicii înaintate, pentru mecanizare și automatizare.

Experiența pozitivă acumulată pe această linie de unele școli, ca de pildă Școala medie „Frații Buzesți” din Craiova, Școala medie nr. 1 din Buzău, școlile medii „Aurel Vlaicu” și „Nicolae Bălcescu” din București, care au reușit să lege strîns activitatea didactică de pregătirea elevilor pentru muncă în producție și i-au îndrumat pe tineri către cunoașterea și adîncirea problemelor tehnice și economice ale activității întreprinderilor trebuie larg extinsă în toate școlile noastre de cultură generală. Un rol important în stimularea activității strîns legată de practică a tinerilor îl au cercurile tehnice din școli, a căror activitate trebuie îndrumată cu mai multă grijă către studierea și cunoașterea celor mai importante probleme ale producției industriale.

Pentru activitatea pedagogilor din învățămîntul profesional și tehnic, Expunerea tovarășului Gh. Gheorghiu-Dej la Plenară cu-

În laboratorul de științe naturale, recapitulînd cunoștințele despre structura florii

În preajma încheierii trimestrului

Acum, cînd se apropie încheierea trimestrului I, a primei etape din munca școlilor, pretutindeni au loc analize ale rezultatelor obținute. În unele școli aceste analize iau forma dezbaterilor în consiliile pedagogice, în altele de discuții purtate de conducerea școlilor cu profesorii care predau diferitele discipline, cu diriginții claselor sau cu fiecare pedagog în parte. În urma unor astfel de analize cadrele didactice își dau mai bine seama ce a determinat succesele dobîndite, care sînt lipsurile ce se mai fac vădite și care sînt cauzele lor, ce măsuri pot fi luate încă, pînă la încheierea trimestrului, pentru remedierea acestora. Totodată, pe baza învățămîntelor desprinse din analiza muncii primului trimestru, școlile iau măsuri ca în viitor munca să fie astfel organizată încît să se evite repetarea lipsurilor din această primă etapă și să se aplice cu mai mult succes acele metode care s-au dovedit a fi bune și eficiente.

Principalul obiectiv către care s-a îndreptat atenția cadrelor didactice din Școala de 7 ani nr. 50 din București cu prilejul analizei muncii din primul trimestru a fost situația elevilor la învățătură. Încă înainte de a începe perioada tezelor directorul școlii a efectuat un control al cataloagelor, a asistat la un număr de lecții și a cerut ca elevii din unele clase să dea scurte lucrări de control pentru a se putea constata în ce măsură și-au însușit ei problemele principale din materia curentă. S-a observat astfel că la unele clase — de pildă, la clasele a VI-a „A” și „C” și a VII-a „A” și „B” — elevii au un nivel ridicat de cunoștințe la majoritatea disciplinelor. În același timp însă, la clasele a V-a „B” și „C” elevii sînt mai slab pregătiți. Dar la aceste clase predau aceiași profesori ca și la clasele la care au obținut rezultate bune. Cum se explică afunci nivelului mai scăzut de cunoștințe? Ipoteza că aici profesorii ar fi muncit cu mai puțină seriozitate

s-a dovedit a fi neîntemeiată. Cercîndu-se cu atenție situația claselor rămase în urmă s-a constatat că aici diriginții nu s-au preocupat suficient de coordonarea activității profesorilor, de mobilizarea elevilor la învățătură. Studiul individual al copiilor a fost neglijat. Conducerea școlii a cerut diriginților să ia deîndată măsuri pentru remedierea acestor lipsuri. De asemenea, pentru ca situația elevilor rămași în urmă să se remedieze pînă la sfîrșitul trimestrului, se organizează în sprijinul lor ore de meditație.

Totodată, s-a constatat că legătura diriginților acestor clase cu părinții elevilor este foarte slabă. În clasele a V-a „B” și „C” sînt mulți elevi cu ai căror părinți diriginții au discutat foarte rar. Apre-cînd lipsa legăturii cu familia ca una din cauzele principale ale rămîinerii în urmă la învățătură, conducerea școlii a luat hotărîrea ca de îndată să se pună un accent deosebit pe vizitarea familiilor elevilor cu rezultate slabe și să se organizeze ședințe cu părinții acestora.

Deficiențele existente la unele clase în ceea ce privește legătura cu familia au determinat conducerea școlii să analizeze mai larg această problemă. S-a constatat astfel că unii diriginți se mulțumesc doar să înregistreze problemele ridicate în discuțiile lor cu părinții, luînd rareori măsuri ca răspuns la aceste probleme. Desigur că astfel concepută, legătura cu familia rămîne fără rezultat. De aceea s-a hotărît ca, pe baza studierii problemelor ridicate în discuțiile cu părinții (probleme consemnate într-un registru al școlii), diriginții să stabilească măsurile necesare pentru fiecare caz în parte.

Cu ocazia controlului efectuat în cataloage, direcția școlii a constatat că, pînă în preajma începerii tezelor, la anumite clase și la anu-

OCTAVIAN BUZESCU

Datorie de pedagog

La masa lui de lucru, comunistul F. Stănescu, profesor fruntaș la Școala de meserii din Pitești, răsfoiește cu atenție filele unui carnet de însemnări recente. „Ce să-i faci — reflectează ca pentru sine — o asemenea comportare nu poate fi trecută cu vederea”. Și ridicînd receptorul, cheamă pe directorul uneia din școlile din oraș:

— Aveți în școală un elev Dumitru Constantin. Înălțuț, cu trăsături fine. E în clasa a VII-a.

De la capătul celălalt al firului, directorul se interesează probabil de noua ispravă a elevului.

— După mine — sună imediat răspunsul — un lucru destul de grav: ieri...

Și explicațiile încep.

— În orice caz, elevul dumneavoastră, așa rîu cum este, prezintă destule șanse de îndreptare. Am stat de vorbă cu dînsul mai bine de un ceas. Pînă la urmă a avut țîria să-și recunoască deschis greșeala.

Cîteva cuvinte încă pentru ca intervenția lui să fie bine înțeleasă și conversația telefonică se încheie. Punînd receptorul pe furcă tovarășul Stănescu parcă simte totuși necesitatea unei justificări mai depline:

— Vedeți dumneavoastră — ni se adresează în continuare — dacă în afara școlii fiecare va trece nepăsător pe lingă abaterile disciplinare ale elevilor, firește, educația va avea mult de pierdut.

Ne-am întrebat ce-l face pe acest comunist să nu închidă ochii la actele de indisciplină ale elevilor, fie chiar din alte unități decît din aceea în care lucrează, ce-l îndeamnă să „piardă” ore în șir din timpul său liber — căci nu e singura dată cînd procedează în felul acesta — ca să-l cunoască pe copiii să-i ajute pe cei ce au greșit să se îndrepte?

Răspunsul îl găsim în înseși cuvintele sale: „Știi, e vorba de frontul nostru comun, al pedagogilor din oraș”.

Ușor de văzut în aceste vorbe, și mai ușor în gestul său un dezvoltat simț al datoriei. Al datoriei așa cum este ea înțeleasă de pedagogul școlii noastre noi,

A. G.

Cercul micilor apicultori

În școlile patriei noastre iau o tot mai largă dezvoltare activitățile prin care elevii contribuie la îmbunătățirea sarcinilor puse în lăta poporului nostru de documentele de partid.
Nu de mult ziarul nostru a oglindit în paginile sale frumoasa inițiativă a școlii din comuna Costești-Vale, raionul Titu, de a cultiva sfecla de zahăr, acțiune în care îndemna școlile din regiune cu condiții bune pentru această cultură, să-și urmeze exemplul. Cu fiecare zi aflăm noi și noi vești despre însușirea și care elevii din școlile patriei noastre participă, prin activitatea lor pe lotul școlar, în cercuri, în acțiuni obștești la eforturile tuturor oamenilor muncii din țara noastră de a sporii producția agricolă.

Iată acum un alt exemplu, al Școlii de 7 ani nr. 136 din Capitală ai cărei elevi activează cu sîrguință în cercul tinerilor apicultori. Realizările lor constituie un îndemn pentru celelalte școli să meargă pe același drum.

IN LEGATURA CU OBTINEREA GRADELOR DIDACTICE ÎN ÎNVĂȚĂMÎNT

În baza Hotărîrii Comitetului Central al P.M.R. și a Consiliului de Miniștri al R.P.R. nr. 1059/1959, prin care se instituie gradele în învățămînt, cadrele didactice care îndeplinesc condițiile prevăzute în instrucțiunile pentru aplicarea Hotărîrii au dreptul să se înscrie la examenele pentru obținerea acestor grade. Pentru a putea programa din timp inspecțiile speciale care trebuie efectuate în cursul anului școlar, pînă la apariția Regulamentului pentru aplicarea Hotărîrii, secțiile de învățămînt și cultură regionale (și cele din orașele București și Constanța) vor lua următoarele măsuri:

I. Pentru obținerea gradului definitiv, vor începe lucrările de înscriere a cadrelor didactice care, conform Instrucțiunilor, au un stagiu de 3 sau 4 ani împliniți la data de 1 august 1959, precum și a celor prevăzute la art. 15 din instrucțiunile pentru aplicarea Hotărîrii parțialului și guvernului 1059 și care sînt obligate să se prezinte la acest examen. Înscrierile pentru examen se vor face pînă la data de 30 decembrie 1959, prin direcțiile școlilor. La cererile de înscriere, candidații vor anexa în copii actele de studii și de atestare, certificate de notariatul de stat, precum și adeverințele de funcționare, certificate de directorul școlii unde funcționează. Conducerea școlii va anexa la actele candidaților copii de pe procesele verbale ale inspecțiilor pe care aceștia le-au avut în perioada stagiului și o apreciere făcută de directorul școlii, asupra întregii lor activități școlare și social-culturale.

Actele candidaților vor fi înaintate de către direcțiile școlilor astfel:

1) Pentru educatoare, învățători, profesori din învățămîntul general, pedagogic, profesori care predau discipline de cultură generală în școlile profesionale, tehnice, agricole și de meserii, din școlile speciale de artă, casele de pionieri, precum și pentru educatorii, învățătorii și profesorii din casele de copii și din școlile speciale care aparțin Ministerului Învățămîntului și Culturii, se vor înainta secțiilor de învățămînt și cultură raionale (orașenești) Secțiile de învățămînt și cultură raionale (orașenești) vor folosi pentru completarea actelor și lucrările întocmite de comisiile de atestare. Secțiile de învățămînt și cultură raionale (orașenești) vor întocmi tabele nominale pe tipuri de școli, pe grade de învățămînt (educatoare, învățători, profesori), pe specialități și pe limbi de predare. Aceste tabele, însoțite de actele candidaților, se vor înainta secțiilor de învățămînt și cultură regionale (secțiilor orașenești din București și Constanța) pînă la data de 12 ianuarie 1960. Secțiile de învățămînt și cultură regionale (secțiile orașelor București și Constanța) vor înainta pînă la data de 20 ianuarie 1960, institutelor de perfecționare a cadrelor didactice, tabele nominale cu cadrele didactice înscrise pentru examenul de definitivitate. Secțiile de învățămînt și cultură regionale (secțiile orașelor București și Constanța) vor programa și efectua inspecțiile speciale împreună cu institutele de perfecționare a cadrelor didactice de care aparțin, începînd de la data de 25 ianuarie 1960, în așa fel încît să se asigure inspectarea tuturor cadrelor didactice înscrise pentru examenul de definitivitate.

2) Pentru profesorii care predau discipline de cultură tehnică în școlile profesionale, tehnice, agricole, precum și în școlile profesionale speciale, școlile tehnice speciale și căminele-atelier ale Ministerului Sănătății și Prevederilor Sociale și care au funcția de bază în aceste școli, cererile însoțite de actele candidaților vor fi înaintate de direcțiile școlilor, pînă la 12 ianuarie 1960, ministerelor și instituțiilor centrale tutelare, care vor programa inspecțiile împreună cu inspectorii de specialitate din Ministerul Învățămîntului și Culturii și cu cabinetele metodice pentru școlile profesionale și tehnice.

3) Educatoarele, învățătorii și profesorii cu pregătire pentru a preda discipline de cultură generală și care sînt activiști în aparatul de partid de stat și în organizații obștești, a căror activitate este considerată stagiul în învățămînt, încadrării la nivelul raioanelor, vor înainta cererile și actele prin instituțiile unde lucrează, la secțiile de învățămînt și cultură regionale, pînă la data de 12.1.1960.

4) Profesorii cu pregătire pentru a preda discipline de cultură tehnică și care sînt activiști în aparatul de stat, de partid și în organizații obștești la nivel raional, a căror activitate este considerată stagiul în învățămînt, vor înainta cererile însoțite de actele ministerelor și instituțiilor centrale de care aparțin școlile la care au lucrat înainte, pînă la data de 12.1.1960.

5) Educatoarele, învățătorii și profesorii cu pregătire pentru a preda discipline de cultură generală și profesorii cu pregătire pentru a preda discipline tehnice care lucrează în aparatul regional și central vor depune cererile și actele, prin instituțiile respective, la Ministerul Învățămîntului și Culturii, Departamentul școlilor, Direcția generală a rețelei școlare, pînă la data de 12 ianuarie 1960.

II. Pentru obținerea gradului II, lucrările de înscriere se fac la aceleași date și în aceleași condiții stabilite pentru obținerea gradului definitiv.

Cadrele didactice care au dreptul să se înscrie la acest examen, conform Hotărîrii nr. 1059/1959, vor adăuga pe lângă actele stabilite pentru examenul de definitivitate și un memoriu documentat asupra întregii lor activități școlare, social-culturale și științifice.

Direcțiile școlilor vor completa dosarele candidaților cu procesele verbale de inspecție din ultimii 10 ani.

III. Secțiile de învățămînt și cultură regionale (și ale orașelor București și Constanța) și ministerele și instituțiile centrale tutelare vor înainta pînă la data de 20 ianuarie 1960, Ministerului Învățămîntului și Culturii, Departamentul școlilor, Direcția generală a rețelei școlare, situația numerică cu cadrele didactice înscrise pentru examenele de definitivitate și gradul II, pe tipuri de școli, grade de învățămînt (educatoare, învățători, profesori), pe specialități și pe limbi de predare.

Celelalte acțiuni privind organizarea și desfășurarea inspecțiilor speciale și a examenelor pentru obținerea gradelor vor fi precizate în regulamentul elaborat de Ministerul Învățămîntului și Culturii.

Notă. — Cadrele didactice se pot adresa redacției pentru a cere lămuriri în legătură cu acordarea gradelor în învățămînt. Gazeta va publica răspunsuri la întrebările cititorilor în legătură cu această problemă.

Cercul apicol de la Școala de 7 ani nr 136 din Capitală, denumit „Cercul micilor apicultori”, a început luna aceasta un an de activitate.

Cum a luat ființă acest cerc? În anul școlar trecut, prin grija directorului, școala a procurat 5 stupi orizontali. Îngrijirea lor cerea o muncă continuă și organizată. S-a propus atunci crearea unui cerc apicol. De la început elevii s-au simțit atrași de această activitate. O dovedește însuși numărul celor înscrși în cerc, care a sporit continuu. Acum cercul are peste 40 de membri elevi din clasele IV-VII.

O dată cu constituirea cercului s-a întocmit și programul lui de activitate pe o durată de 4 ani. În primul an de activitate, membrii cercului au primit noțiuni sumare despre viața și munca albinelor în stup, despre metodele de creștere și îngrijire a albinelor, au învățat să minuiască unelte pentru extragerea mierii și a cerei. Acum, în anul al doilea, elevii aprofundează cunoștințele legate de înmulțirea albinelor și vor face în sezonul activ aplicații practice la stupi. În anul al treilea vor căpăta cunoștințe despre creșterea mătcilor și despre diferitele boli ale albinelor iar în anul al patrulea vor practica stupăritul pastoral.

În ședințele cercului membrii lui au primit cunoștințe despre structura și biologia albinei. Explicațiile care li se dau cu privire la aceste probleme au fost întotdeauna însoțite de demonstrații, pentru care se folosesc planșe, desene colorate sau diapozitive, ceea ce face mai interesantă munca în cerc. Apoi elevii au trecut la aplicații practice în stupina școlii. Ei știu să minuiască cu pricepere dalta, pulverizatorul, afumătorul, adăpătorul centrifuga, știu să înrămeze faurii artificiali etc. Micii apicultori au învățat, de asemenea, cum să minuiască ramele în cuiburile de albine cînd stupul este gol.

La cele cinci familii de albine despre care am amintit s-au mai adăugat în acest an încă trei. Sporirea lor se datorește elevilor. Organizînd roirea prin divizarea a trei familii de albine, ei au obținut opt stupi. Efectuarea acestei lucrări a dat membrilor cercului posibilitatea să cunoască modul cel mai simplu de înmulțire a stupilor. După stabilirea mătcilor familiilor de albine divizate, elevii au urmărit creșterea mătcilor în stupii orfani. Astfel, ei și-au dat mai bine seama de rolul mătcii în regenerarea familiilor de albine.

În timpul marelui puiet, cîțiva dintre membrii cercului au confecționat blocuri de urdiniș cu ajutorul cărora albinele să se apere de furtașagul practic de albinele străine.

Pregătirea pentru iarnă a albinelor a fost o preocupare serioasă a membrilor cercului. Ei au efectuat din vreme lucrări în stupină pentru stimularea mătcilor care produc albine tinere ce vor trăi toată iarna.

Pentru asigurarea hranei albinelor, s-a înființat în grădina școlii un lot apicol. Membrii cercului au efectuat aici lucrări de însămînțare, de întreținere a culturilor melifere și de recoltare. Ei au recoltat de pe lot 13 kg sămînță de facelia, 8 kg, hrișcă, 3 kg, măzăriche, 6 kg, coriandru și 1 kg, rapiță. În toamna aceasta ei au pregătît terenul apicol și l-au însămînțat cu rapiță, măzăriche și coriandru.

Cercul școlar apicol a organizat și câteva excursii — la Stațiunea de cercetări apicole de la Băneasa, unde elevii au văzut cum se întreține matca în afara ghemului de albine, la stupina gospodăriei agricole de stat de la Periș unde au văzut cum este organizată o stupină într-o unitate agricolă de stat și la Stațiunea forestieră de la Snaag, unde se găsește o stupină pentru studii bolilor la albine. Cu toate că vechimea cercului nu se numără cu anii, activitatea lui este bogată și rodnică datorită faptului că membrii cercului lucrează cu pricepere și plăcere, fiind conștienți că prin munca lor aduc o contribuție la munca întregului popor.

Printre problemele activității profesionale care stau în atenția comitetului de instituție de la Școala medie nr. 2 din orașul Craiova un loc de frunte îl ocupă asigurarea disciplinei conștiente a elevilor. Această problemă a fost mai întii discutată în grupele sindicale, în cadrul cărora s-a făcut și un larg schimb de experiență în ce privește metodele de realizare a disciplinei conștiente.

În cadrul discuțiilor din grupe s-a constatat la începutul anului școlar că după vacanța elevii se obișnuiesc mai greu cu unele cerințe ale școlii ca uniforma, emblema etc. și că se resimte nevoia unui control mai riguros și mai regulat în această privință. Membrii de sindicat au luat asupra lor această sarcină și, prin rotație, fiecare grupă a făcut zi de zi acest control, pînă s-a constatat că el nu mai este necesar.

Pe o cale asemănătoare au fost rezolvate și alte probleme educative curente.

De curînd comitetul de instituție a organizat o analiză mai amplă a contribuției pe care o aduc membrii de sindicat la asigurarea disciplinei conștiente a elevilor. Scopul analizei a fost ca, pe de o parte, să se popularizeze metodele cele mai bune folosite în această privință, iar pe de altă parte să se scoată la iveală și să se înlăture lipsurile care se mai vădesc.

Trebuie menționat că analiza a fost pregătită cu multă grijă. S-a întocmit o tematică menită să orienteze desfășurarea dezbaterilor și s-a cerut citorva învățători și diriginți care obțin rezultate bune în munca educativă, să-și expună experiența. Discuțiile purtate în ședința de analiză au arătat că, dacă educatorul folosește sprijinul organizațiilor de pionieri și U.T.M., dacă formulează cerințe pe măsura puterii elevilor, dacă îi învață cu pricepere și răbdare să le îndeplinească, dacă își cunoaște bine elevii și manifestă grijă și atenție pentru ei, disciplina se stabilește fără greutăți deosebite, chiar din primele clase. Tocmai datorită unor asemenea mijloace au obținut rezultate bune în asigurarea disciplinei conștiente învățătorii Ion Ionescu, Adrian Butoi și M. Tudoran sau diriginți ca Maria Pariza, Marian Dricu, Constantin Dumitrescu, Ion Dumitrescu, Emil Cocora, Ion Georgescu etc. Experiența acestor tovarăși a arătat de asemenea ce importanță au în această privință urmărirea comportării elevilor în recreație, exemplul personal al învățătorului și folosirea exemplelor din viața socială a poporului nostru. De pildă, vorbindu-le elevilor ei despre punctualitate, tovarășa Maria Sandu, învățătoarea clasei a III-a, le-a arătat convingător ce ar însemna pentru viața tuturor oamenilor

muncii din țara noastră dacă muncitorii din fabricile de îmbrăcăminte, de încălziminte, din întreprinderile alimentare etc. ar întârzia la lucru sau ar lipsi nemotivat, cum fac unii elevi.

În ședință s-a subliniat importanța pe care o are pentru asigurarea disciplinei conștiente antrenarea elevilor în acțiuni patriotice. S-a arătat astfel că în urma unor acțiuni de acest fel organizate recent — colectarea a 7500 kg fier vechi, efectuarea a sute de ore de muncă voluntară pentru înfrumusețarea orașului, munca la G.A.S. Rominești, care a adus gospodăriei o economie de 7000 lei etc. — disciplina elevilor s-a îmbunătățit simțitor. De asemenea, contribuie mult la întărirea disciplinei faptul că în multe clase s-a creat o opinie colectivă împotriva elevilor care săvîrșesc abateri. În această privință sînt de subliniat aportul însemnat al organizațiilor U.T.M. și de pionieri din clasele respective, buna colaborare a diriginților cu aceste organizații.

În ședință s-a arătat că, deși atitudinea față de învățătură a elevilor s-a îmbunătățit, fapt oglindit în creșterea procentului de promovabilitate ca și în temeinicia cunoștințelor, totuși mai persistă în această privință o lipsă destul de serioasă — și anume munca în asalt la sfîrșitul trimestrului. Cauza acestei situații trebuie căutată în faptul că atît profesorii și diriginții, cit și direcția școlii nu s-au străduit să asigure un ritm susținut în activitatea claselor. Această problemă va trebui să fie urmărită îndeaproape în trimestrul viitor.

S-a arătat în același timp că lasă de dorit preocuparea pentru formarea capacității de autocontrol a elevilor, că se mai folosește nota ca mijloc de disciplinare, că uneori se abuzează de pedepse în detrimentul metodei convingerii.

În proiectul de măsuri adoptat la sfîrșitul ședinței figurează, printre altele, sarcini cu privire la intensificarea colaborării diriginților cu organizațiile de tineret, la îmbunătățirea muncii de formare a opiniei colective în toate clasele, la formularea unor cerințe unitare din partea întregului colectiv pedagogic al școlii.

N. DONA

Viața sindicală în școli

Contribuție la asigurarea disciplinei conștiente

Cursuri de pregătire pentru învățămîntul seral și fără frecvență

Potrivit prevederilor Hotărîrii parțialului și guvernului privind îmbunătățirea învățămîntului seral și fără frecvență, se vor organiza cursuri de pregătire cu durată de 6 luni pentru muncitorii care nu au absolvit școala profesională cu durată de 3-4 ani, precum și pentru cei care au absolvit școala profesională de 3-4 ani, dar nu au la bază școala elementară de 7 ani și urmează ca în anul școlar 1960-1961 să fie înscriși în clasa a VIII-a (seral sau fără frecvență). La orașe, cursurile de pregătire în vederea anului școlar 1960/61 vor începe la 3 ianuarie 1960 și se vor organiza pe lingă între-

prinderi și școli. Săptămînal se vor face 4 zile de cursuri a câte 3 ore, repartizate după cum urmează: 4 ore pentru limba și literatură română, 4 ore pentru matematică, 3 ore pentru fizică și o oră pentru desen linear. La cursurile de pregătire organizate pentru naționalitățile conlocuitoare se vor face săptămînal și 2 ore de limba și literatura maternă. La sate, cursurile de pregătire se vor organiza pe lingă unitățile socialiste, școlile medii sau școlile de 7 ani, și vor avea loc între 15 decembrie 1959 și 15 aprilie 1960. Săptămînal se vor face cîte 4 zile de cursuri a câte 4

ore, repartizate astfel: 5 ore limba și literatură română, 5 ore matematică, 4 ore fizică și 2 ore desen linear. La cursurile pentru naționalitățile conlocuitoare se vor face și 2 ore săptămînal de limba și literatura maternă. La sfîrșitul cursurilor de pregătire, candidații vor trece o probă de verificare a cunoștințelor, în vederea admiterii lor în clasa a VIII-a seral sau fără frecvență. Pentru candidații care nu sînt obligați să urmeze cursurile de pregătire, proba de verificare a cunoștințelor va avea loc între 1 și 10 septembrie, potrivit prevederilor regulamentului.

În vederea deschiderii cursurilor de pregătire, secțiile de învățămînt și cultură vor lua legătura cu comisiile de selecționare din întreprinderi și instituții pentru înscrierea unui număr cit mai mare de muncitori din industrie și agricultură care îndeplinesc condițiile legale. Totodată, vor stabili din vreme centrele unde se vor desfășura cursurile, asigurîndu-le cu mobilierul, materialul didactic și programele necesare. Vor fi recomandate să predea la cursuri cele mai bune cadre didactice cu experiență în învățămîntul seral,

Excursiile elevilor

Excursiile în producție constituie o cale importantă de înarmare a elevilor cu cunoștințe și deprinderi practice de muncă, de realizare a legăturii dintre multiplele cunoștințe primite de ei la lecții și aplicațiile practice ale acestor cunoștințe în diferitele ramuri ale industriei sau agriculturii. Important este ca în momentul când ne propunem organizarea unei excursii cu elevii noștri să delimităm bine scopul acesteia și apoi s-o pregătim temeinic, în funcție de acest scop.

Excursiile în producție se pot organiza cu grupe de elevi, cu o clasă sau cu grupe de clase într-o întreprindere, într-o secție a unei uzine, la o centrală motrică, la un atelier de turnătorie, la un laborator, pe un șantier de construcții, în unitățile agricole socialiste etc. Scopul unei astfel de excursii trebuie fixat în primul rând în legătură cu o anumită temă sau un anumit capitol din programa de fizică, chimie, cunoștințe elementare de producție industrială, cunoștințe agricole etc. a clasei respective. Bunăoară, la fizică în clasa a VIII-a, după ce li se preda elevilor tema „Transformarea mișcărilor de rotație în tehnică”, este bine să se organizeze excursii într-o întreprindere constructoare de mașini, pentru ca elevii să vadă cum se realizează practic transmiterea mișcărilor prin curele, prin roți dințate, prin fricțiune. La fel, în legătură cu lecția „Organizarea muncii într-o întreprindere industrială” predată la cursul de cunoștințe industriale este indicat să se facă o excursie la o întreprindere unde elevii să aibă prilejul de a vedea în practică cum este organizată activitatea acelei întreprinderi.

Realizarea scopului propus pentru o anumită excursie cu elevii, de pildă a unei excursii cu tema „Activitatea mecanicului de întreținere în atelierul cu mașini unelte”, depinde de pregătirea excursiei și de desfășurarea ei. Plecând de la faptul că excursia cu această temă trebuie să-i înarmeze pe elevii cu cunoștințe despre reparațiile mășinilor ale unor mașini-unelte ca strungul, freza, raboteza etc., despre întreținerea mașinilor unelte, despre controlul periodic al menținerii graudului de precizie în funcționarea acestora și cu deprinderi practice legate de problemele arătate, profesorul care organizează excursia — în cazul nostru profesorul-maistru — va lua în prealabil legătura cu conducerea întreprinderii și apoi cu mecanicii de întreținere din atelierul de mașini-unelte al acesteia. El va stabili împreună cu aceștia ziua și ora când va veni cu elevii în întreprindere, ca și obiectivele ce le vor urmări elevii. În funcție de aceste obiective, mecanicii de întreținere din atelierul de mașini-unelte vor avea grijă ca, în ziua respectivă, fără să fie stingherii procesul de producție, să poată arăta elevilor, spre exemplu, cum se repară cutia de viteze la o mașină-unelte, cum se ajustează și se montează diferite piese la o mașină-unelte etc. După ce profesorul maistru a luat legătura cu întreprinderea și a pregătit aici buna desfășurare a excursiei elevilor, întors în școală se va consfătuși cu profesorii de fizică, chimie și matematică, li va informa pe aceștia asupra conținutului excursiei și va stabili împreună cu ei cum se va realiza legătura dintre cunoștințele teoretice pe care le studiază elevii în cadrul lecțiilor și problemele practice pe care le vor întâlni cu prilejul excursiei. Apoi profesorul-maistru și va instrui pe elevi, făcându-le cunoscute planul excursiei și problemele principale pe care le vor urmări. Este bine să li se dea elevilor un chestionar pe aceste probleme. Nu va fi pierdut din vedere nici aspectul educativ al excursiei — stabilirea contactului elevi-

lor cu muncitorii, cu aspectele concrete ale muncii într-o întreprindere.

Desfășurarea propriu-zisă a excursiei, în cazul exemplului nostru, va avea loc sub conducerea directă a profesorului-maistru. Nu trebuie să lipsească însă de la o asemenea excursie nici profesorii de fizică, chimie și matematică din clasa respectivă și de asemenea nici dirigințele clasei.

De îndată ce elevii vor intra pe poarta întreprinderii vor fi informați asupra specificului acesteia; asupra rolului ei în industria țării, asupra dezvoltării ei în anii puterii populare. De asemenea, li se va face elevilor un instructaj asupra tehnicii securității muncii în întreprindere, accentuându-se mai ales asupra securității muncii în atelierul în care se va desfășura excursia — în cazul exemplului nostru, atelierul de mașini-unelte.

În atelier elevii vor fi repartizați pe lângă mecanicii de întreținere. În orele pe care le vor petrece aici (de obicei 3—5 ore) elevii vor vedea cum se schimbă anumite piese la o mașină-unelte, cum se repară o cutie de viteze. În acest timp profesorul de fizică le va arăta cum se realizează în practică transmiterea mișcărilor, ce de matematică le poate arăta cum se calculează numărul învârtirilor roții conduse, cum se calculează raportul de transmitere al angrenajului etc. Dar elevii nu se vor limita numai la observații, ci vor împleți observațiile cu exerciții practice. Bunăoară, ei vor ajuta mecanicii de întreținere din atelier să repare și să monteze unele piese la mașinile-unelte. Elevii pot executa chiar frontal anumite operații practice. De pildă, cu ocazia unei excursii cu tema „Montarea unor aparate electrice” la întreprinderea „Electrotehnica” elevii mei au executat cu toții, în secția meca-

nică, operații de montare a unor carcase și operații de găurire. Cu ocazia unei excursii la o întreprindere pentru repararea automobilelor, elevii au executat frontal operații simple de finichierie și stanțare și au efectuat măsurători cu șublerul și micrometrul.

Fiecare excursie trebuie să se termine cu o analiză a desfășurării acesteia, care în bună măsură trebuie să se axeze pe fixarea cunoștințelor și deprinderilor practice dobândite în cadrul excursiei respective. Un mare accent va fi pus în cadrul analizei pe aspectul educativ al excursiei, scoțându-se în evidență atitudinea elevilor în diferitele împrejurări, atitudinea lor față de muncitorii cu care au venit în contact etc.

În mod analog pot fi organizate cu elevii excursii în scopul informării acestora, la locul de producție, asupra realizărilor deosebite ale unei întreprinderi pe linia mecanizării sau automatizării proceselor de producție. De exemplu, în urma punerii în funcțiune a unei linii automate într-o întreprindere, elevii vor vizita această întreprindere, iar în cadrul desfășurării acestei vizite vor fi instruiți asupra principiilor care au stat la baza realizării liniei automate, cum este realizată practic aceasta, cum se efectuează controlul funcționării ei etc.

Pentru ca excursiile în producție ale elevilor să aducă o reală contribuție la instruirea practică a acestora ele trebuie pregătite temeinic, trebuie desfășurate pe baza unei tematici legate de cerințele programei școlare, de cerințele pregătirii elevilor pentru viață, pentru practica construcției socialiste.

Prof. I. C. LIGOR

Școala de 7 ani nr. 40 București

Școală nouă

De la jumătatea lunii noiembrie a.c. copiii muncitorilor din cartierul Oprișani-Turda și de la Fabrica de sticlă din Turda își continuă cursurile în noul local al Școlii de 7 ani nr. 6, care cuprinde 8 săli de clasă spațioase, încăperi pentru laboratoare etc.

La ridicarea localului școlii au participat și elevii; mobilizați de organizația U.T.M., ei au depus peste 9.000 de ore de muncă voluntară. Cetățenii din cartier, la rândul lor, au prestat circa 18.000 de ore de muncă voluntară.

O contribuție importantă la construirea noului școlii a adus și întreprinderea care o patronază — Fabrica de sticlă. În clișeu: clădirea școlii.

Localului școlii din comuna Satchinez, raionul Timișoara, i se adaugă încă patru noi săli de clasă. Două din ele au și fost date în folosință.

La mărirea localului școlii a participat întreg satul. Astfel, ca urmare a îndrumării organizației de partid, șeful popular a pus la dispoziție mijloacele de transport, gospodăria colectivă a dat meșterii, iar părinții, cadrele didactice și elevii au participat la construcție, efectuând un număr apreciabil de ore de muncă voluntară.

Elevii din comuna Satchinez au posibilitatea să învețe acum într-un singur schimb — dimineața.

Cum predăm la școala serală

Cadrele didactice care predau în învățământul seral sînt continuu preocupate de a-și îmbunătăți metodele de predare, se străduiesc ca elevii lor să plece din clasă lămuriți asupra principalelor probleme ridicate în cursul lecțiilor.

În multe școli serale acest efort este înconunat de bunele rezultate obținute la învățatură de elevii muncitori. La secția serală a Școlii medii nr. 1 din Buzău, de exemplu, ca urmare a preocupării cadrelor didactice pentru a-și îmbunătăți continuu metodele de predare, numărul elevilor cu note slabe s-a redus și în schimb a crescut mult numărul elevilor cu note bune.

Profesorii de la această școală sînt conștienți de faptul că metodele de predare și structura lecției de la cursurile de zi nu pot fi aplicate în mod mecanic la cursurile serale. De aceea ei caută forme cât mai variate pentru a realiza prin lecție ceea ce la cursul de zi se realizează și prin munca individuală a elevilor acasă. În legătură cu aceasta ei acordă multă atenție structurii lecției, verigilor ei și greutateii specifice a acestora în cadrul fiecărei ore. Lecțiile încep de obicei printr-o scurtă reînnoștare

a cunoștințelor predate în lecția anterioară. Cu această ocazie, elevii care răspund la mai multe întrebări primesc note. După această sumară reînnoștare a cunoștințelor din tema anterioară urmează predarea noilor cunoștințe. Această verigă ia de obicei 20-25 minute din timpul afectat lecției. În cadrul ei, profesorii se străduiesc permanent să pe baza cunoștințelor practice ale elevilor să-i ajute pe aceștia să-și însușească noile cunoștințe teoretice. Predarea cunoștințelor noi este urmată de fixarea acestor cunoștințe, verigă obligatorie pentru orice lecție în care se predau cunoștințe noi elevilor din școala serală. Profesorii acordă timpul necesar fixării, avînd grijă să realizeze ceea ce se impune prin specificul muncii la școala serală — înțelegerea deplină de către elevi a majorității cunoștințelor transmise în lecția predată.

Bunăoară, tovarășul profesor Constantin Dinulescu, predînd la clasa a IX-a „B” tema „Dilatația lichidelor și aplicații ale dilatației corpurilor”, a organizat cu pricepere la începutul lecției scurta înnoștare a cunoștințelor predate elevilor la lecția ante-

rioră. Prin oitewa întrebări bine alese elevii au fost conduși spre înțelegerea lecției noi. Aceste întrebări i-au ajutat totodată să aprofundeze cunoștințele predate în lecția anterioară. Ei au înțeles mai adînc ce sînt forțele de coeziune, ce fel de mișcări execută moleculele unui corp gazos, lichid sau solid, care este cauza mării volumului unui corp, ce este dilatația corpurilor, clasificarea dilatației etc.

Revenind asupra forțelor de coeziune a moleculelor, profesorul a trecut în mod logic la lecția nouă. Bine echilibrate în timp, verigile următoare ale lecției — predarea și fixarea noilor cunoștințe — i-au ajutat pe elevi să plece de la lecție cu cunoștințele bine însușite.

Un gen de lecție folosit larg la secția serală a Școlii medii nr. 1 din Buzău îl constituie lecțiile de repetare și sistematizare, care se țin de obicei la sfîrșitul unei teme, al unui capitol etc. Astfel li se dă acestor elevi, care n-au posibilitatea să studieze prea mult timp individual acasă, prilejul de a reveni periodic asupra unor cunoștințe studiate, de a le aprofunda, de a și le întipări mai bine în memorie.

O asemenea lecție a organizat de curînd, de exemplu, la clasa a X-a „A” profesorul de matematică Grigore Cazan. Lecția a avut ca scop repetarea și sistematizarea cunoștințelor privitoare la împărțirea polinoamelor prin $x - a$, la teorema lui Bézout la regula de aflare a citului prin schema lui Horner etc. În timp de o oră, prin probleme bine alese, profesorul a reușit să repete cu elevii și să-i facă să-și sistematizeze o serie de cunoștințe fundamentale din cadrul capitolului „Divizibilitatea polinoamelor”. Astfel, pe baza problemelor elevii și-au fixat mai temeinic cunoștințele despre parametri variabili ai unui polinom, despre aplicarea schemei lui Horner în determinarea acestora, despre găsirea condiției necesare pentru ca o fracție algebrică să se simplifice cu o anumită expresie, despre felul cum se aplică teorema lui Bézout la rezolvarea unor anumite exerciții etc. Înțelegînd rolul lecției recapitulative, tov. Cazan și-a dat seama că în cadrul ei el trebuie nu să expună din nou materia, ci să-i activeze pe elevi, să-i atragă în efectuarea unor aplicații practice ale problemelor teoretice predate în lecțiile anterioare. El a izbutit astfel să antreneze întreaga clasă în lecție și a dat note elevilor care au lucrat la tablă sau au răspuns la mai multe întrebări.

Lecția a demonstrat că recapitularea și sistematizarea cunoștințelor la un interval de timp sînt deosebit de folositoare. Cu această ocazie cunoștințele elevilor se consolidează, se stabilesc între ele legături multiple, se înlătură eventualele lacune existente în pregătirea unora dintre ei.

Organizîndu-și cu pricepere lecțiile, acordînd atenție acelor forme ale muncii didactice care răspund în cea mai mare măsură condițiilor specifice de studiu ale muncitorilor-elevi, cadrele didactice de la secția serală a Școlii medii nr. 1 din Buzău obțin rezultate tot mai bune în activitatea lor.

Mircea Ungureanu, strungar la uzinele „Timpuri Noi”, este șeful unei brigăzi de producție care-și depășește planul în fiecare lană. Totodată, Mircea Ungureanu este și elev în clasa a X-a a Școlii medii muncitorești. Iată-l (în fotografia din stînga) la tablă, răspunzînd cu aceeași siguranță cu care mînuiește strungul. Fotografia din dreapta îl arată în cabinetul tehnic, studiînd cărți și reviste pentru buna sa pregătire ca elev și ca strungar.

Rigurozitate științifică

Pentru a veni în ajutorul profesorilor care predau la clasa a XI-a cursul de calcul diferențial și integral, publicăm mai jos o consultație pe tema: „DESPRE LIMITE DE FUNCȚII”.

Analiza matematică se ocupă în esență cu studiul funcțiilor și al limitelor de funcții. Dar în timp ce funcțiile sînt studiate și în cadrul altor discipline matematice (de exemplu, polinoamele se studiază în cadrul algebrei), noțiunea de limită este proprie analizei matematice. (Calculul lungimii cercului, ca limită a perimetrelor unor poligoane, care se face de obicei în geometrie, este, de fapt, de domeniul analizei).

În acest articol ne propunem să arătăm unele aspecte ale noțiunii de limită. Vom pleca de la definiția limitei unei mărimi variabile, așa cum a fost enunțată la începuturile analizei și cum s-a menținut pînă acum în unele cărți.

S-a socotit că un număr ϵ este limită unei mărimi variabile x , dacă valoarea absolută a diferenței $x - a$ devine la un anumit moment și rămîne apoi tot timpul mai mică decît un număr $\epsilon > 0$, oricît ar fi de mic.

O primă observație este următoarea: dacă inegalitatea $|x - a| < \epsilon$ este verificată oricît de mic ar fi ϵ , atunci avem în mod necesar $|x - a| = 0$ deoarece dacă am avea $|x - a| > 0$ putem alege $0 < \epsilon_0 < |x - a|$ și atunci, evident, inegalitatea $|x - a| < \epsilon_0$ nu mai este verificată. Această restricție provine din acea că afirmația relativă la ϵ fiind plasată la sfîrșitul definiției, nu rezultă că, pentru fiecare $\epsilon > 0$, inegalitatea $|x - a| < \epsilon$ este verificată începînd de la un moment care depinde de ϵ . De aceea, definiția de mai sus trebuie reformulată mai precis astfel: Un număr a este limită unei mărimi variabile x dacă fiecărui număr $\epsilon > 0$ îi corespunde un moment astfel încît pentru toate momentele următoare să avem $|x - a| < \epsilon$.

Din această definiție lipsește afirmația „oricît de mic” relativă la ϵ . De altfel, noțiunea de „mic” sau de „mare” este relativă. Nu utem afirma despre un număr că este mic sau mare decît în raport cu un alt număr. Oricît ar fi de mic un număr α se pot găsi alte numere față de care el să fie „foarte mare”.

Să studiem acum esența definiției limitei. Din definiție reiese clar că mărimea variabilă x depinde de timp, este o funcție de timp $x(t)$, iar t poate să ia valori oricît de mari (toate valorile „următoare” unui anumit moment). Așadar, prin „limita mărimii variabile x ” se înțelege „limita funcției $x(t)$ cînd t tinde către $+\infty$ ”, astfel în mod precis astfel: Un număr a este limită funcției $x(t)$ cînd t tinde către $+\infty$ (și se scrie $\lim_{t \rightarrow +\infty} x(t) = a$), dacă pentru fiecare număr $\epsilon > 0$, există un moment T (care depinde de ϵ), astfel încît pentru toate momentele $t \geq T$ să avem $|x(t) - a| < \epsilon$.

Așadar, limita unei mărimi variabile este, de fapt, limita unei funcții într-un caz particular cînd argumentul tinde către $+\infty$. Cazul cînd argumentul tinde către o valoare finită x_0 , nu se poate deduce din limita unei mărimi variabile.

Din definiția limitei unei mărimi variabile se poate deduce definiția limitei unui șir. Într-adevăr, un șir este o funcție definită pe mulțimea numerelor naturale ($n = 1, 2, 3, \dots$). În mod obișnuit, argumentul n al șirului se scrie ca indice, $x_n = x(n)$. Șirul se notează atunci astfel: $(x_n)_{n \in \mathbb{N}}$ sau (x_n) . Dacă transcriem ultima definiție de mai sus în cazul șirului, obținem următoarea definiție: Un număr a este limită unui șir (x_n) , (cînd $n \rightarrow +\infty$) dacă pentru fiecare număr $\epsilon > 0$ există un număr N (care depinde de ϵ) astfel încît pentru orice $n \geq N$ să avem $|x_n - a| < \epsilon$. Se scrie $\lim_{n \rightarrow +\infty} x_n = a$ sau $x_n \rightarrow a$.

Această definiție poate fi dată într-o formă mai simplă dacă se folosește limbajul topologic al vecinătăților. Să numim vecinătate a lui a orice interval deschis $(a - \epsilon, a + \epsilon)$ care conține pe a , adică astfel încît $a \in (a - \epsilon, a + \epsilon)$. În particular, intervalele de forma $(a - \epsilon, a + \epsilon)$ cu $\epsilon > 0$, sînt vecinătăți ale lui a , numite vecinătăți simetrice. Inegalitatea $|x_n - a| < \epsilon$ (pentru $n \geq N$) se scrie $a - \epsilon < x_n < a + \epsilon$ și înseamnă că (pentru $n \geq N$), x_n se află în vecinătatea $(a - \epsilon, a + \epsilon)$ a lui a . În afara acestei vecinătăți se află cel mult termenii $x_1, x_2, \dots, x_{N-1}$ în număr finit. Se ajunge astfel la următoarea definiție (echivalentă cu cea precedentă) a limitei unui șir: Un număr a este limită unui șir (x_n) , dacă în afara fiecărei vecinătăți a lui a se află cel mult un număr finit de termeni ai șirului.

O serie întregă de teoreme se pot demonstra în câteva rînduri, folosind definiția cu vecinătăți. Pe lângă faptul că este mai simplă, această definiție este mai plastică, mai intuitivă. Pe de altă parte, definiția aceasta se aplică fără a schimba nici un cuvînt în spațiul topologic foarte general, deoarece nu folosește nimic din ceea ce este specific mulțimii numerelor reale (ordine, distanță, operații algebrice etc.).

Un alt avantaj al acestei definiții este acela că ea se aplică, de asemenea fără a schimba nici un cuvînt, și în cazul cînd limita a a șirului este $+\infty$ sau $-\infty$ dacă se alege ca vecinătăți ale lui $+\infty$ semidreptele $(\alpha, +\infty)$ și ca vecinătăți ale lui $-\infty$ semidreptele $(-\infty, \alpha)$.

Teoria limitei se poate expune mult mai simplu în cazul particular al șirurilor. Rezultatele obținute în acest caz se transpun imediat în cazul general al funcțiilor.

Să considerăm o funcție reală $f(x)$ definită pe o mulțime A (de numere reale) și fie x_0 un punct (finit sau infinit), care are proprietatea că există șiruri (x_n) de puncte din A , diferite de x_0 , astfel ca $x_n \rightarrow x_0$. (Un asemenea punct x_0 se numește punct de acumulare al lui A). Punctul x_0 poate să aparțină sau să nu aparțină lui A . De exemplu, dacă $A = (\alpha, \beta)$ putem lua $x_0 = \alpha$; dacă $A = (\alpha, +\infty)$, putem lua $x_0 = +\infty$. (Să luăm un șir $x_n \rightarrow x_0$, $(x_n \in A, x_n \neq 0)$. Putem considera șirul $f(x_n)$ al

valorilor funcției. Dacă acesta are limita l (finită sau infinită), în loc de $\lim_{n \rightarrow \infty} f(x_n) = l$ putem scrie

$\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = l$, pentru a pune în evidență faptul că șirul $(f(x_n))$ este provenit dintr-un șir $x_n \rightarrow x_0$. Dacă avem $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = l$, oricît de apropiat x_0 (cu $x_n \in A, x_n \neq x_0$), se scrie, mai simplu, $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = l$

și se spune că „ l este limita funcției $f(x)$ cînd x tinde către x_0 ” (sau l este limita funcției $f(x)$ în punctul x_0). Am obținut astfel următoarea definiție: Un număr l (finit sau infinit) este limită funcției $f(x)$ în punctul x_0 (finit sau infinit), dacă oricare ar fi șirul $x_n \rightarrow x_0$, $(x_n \in A, x_n \neq x_0)$ avem $f(x_n) \rightarrow l$. Aceasta înseamnă că dacă x este apropiat (vecin) de x_0 , atunci $f(x)$ este apropiat (vecin) de l . Anume, putem să realizăm ca $f(x)$ să fie atît cît dorim de vecin de l , dacă luăm pe x suficient de vecin de l . Această observație ne sugerează o formulare în limbajul vecinătăților pentru definiția limitei unei funcții: Este limită funcției $f(x)$ în punctul x_0 , dacă pentru fiecare vecinătate U a lui l se poate găsi o vecinătate V a lui x_0 (V depinde de U), astfel încît pentru orice $x \in V$ să avem $f(x) \in U$.

În cazul dreptei (sau al funcțiilor reale de variabilă reală), cele două definiții înglobează într-o formulare unitară două cazuri diferite, după cum l și x_0 sînt finite sau infinite. Luînd vecinătățile U de forma $(l - \epsilon, l + \epsilon)$, $(\epsilon, +\infty)$ sau $(-\infty, \epsilon)$ după cum l este finit, $+\infty$ sau $-\infty$ și vecinătățile V de forma $(x_0 - \delta, x_0 + \delta)$, $(\delta, +\infty)$ sau $(-\infty, \delta)$ după cum x_0 este finit, $+\infty$ sau $-\infty$, din ultima definiție se obțin nouă definiții ale limitei formulate cu ϵ și δ . Trebuie remarcat că δ depinde de ϵ (deoarece V depinde de U). Pe de altă parte, în cazul cînd l este finit, trebuie să uăm $\epsilon > 0$ pentru ca $l - \epsilon < l + \epsilon$, adică pentru ca $(l - \epsilon, l + \epsilon)$ să fie o vecinătate a lui l . În cazul cînd l este infinit, ϵ poate fi ales oricît pozitiv sau negativ). În mod asemănător, dacă x_0 este finit, trebuie ca $\delta > 0$. Dacă însă x_0 este infinit, această condiție nu se mai impune.

Pentru exemplificare, tra scriem una din cele 9 definiții: Dacă x_0 și l sînt finite, $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = l$, înseamnă: pentru fiecare $\epsilon > 0$ există $\delta > 0$, astfel încît dacă $|x - x_0| < \delta$ ($x \in A, x \neq x_0$) avem $|f(x) - l| < \epsilon$.

Am încercat în acest articol să ilustrăm cîteva din problemele dificile privind noțiunea de limită și limitele de funcții pentru a veni în ajutorul profesorilor de matematică din școlile de cultură generală care predau la clasa a XI-a cursul de calcul diferențial și integral.

D. DINCULEANU

candidat în științe fizico-matematice

Lucrul manual în clasa a II-a

Pentru învățatorii din școala noastră, organizarea și desfășurarea cît mai temeinică a lecțiilor de lucru manual constituie o serioasă preocupare. Fiecare învățător se silește să predea acest obiect în așa fel încît să asigure cunoașterea de către elevi a noțiunilor concrete despre particularitățile tehnologice ale materialelor, despre forma, culoarea, greutatea lor etc., să-i familiarizeze cu cele mai simple metode de lucru cu folosirea uneltelor și instrumentelor simple.

În primul trimestru, elevii din clasele a II-a ale școlii noastre au efectuat lucrări din hîrtie și carton, lucrări de modelaj și au desfășurat activitate pe lotul școlar. Pentru trimestrul II am planificat cinci ore pentru efectuarea de împletituri, trei ore pentru cusături și trei ore pentru activitatea la colțul naturii vii. În ultimul trimestru elevii vor efectua lucrări în lemn, vor confecționa jucării și vor reîncepte activitatea pe lotul experimental al școlii.

De pe acum am fixat și lucrările ce se vor realiza în orele prevăzute, uneltel și materialele care vor fi folosite în realizarea acestor lucrări. Spre exemplu, în cadrul celor 5 lecții consacrate efectuării de împletituri, elevii vor fi îndrumați să lucreze diferite împletituri din sfoară și frîngobie (o oră), din pai (2 ore) și din ață (2 ore).

Problema procurării unor materiale ca pănuși și paie am rezolvat-o încă din toamnă, cu ocazia vizitei pe care am organizat-o la gospodăria de stat „Brăgădiru”, unde elevii au cules pănuși și au strîns paie. Celelalte materiale elevii le-au adus, în cele mai multe cazuri, de acasă.

Pregătind lecțiile de lucru manual, eut să le asigur o desfășurare cît mai sistematică, așa încît elevii să dobîndească cunoștințe clare și deprinderi de muncă organizate.

Iată, de exemplu, cum voi desfășura lecțiile în care-i voi învăța pe elevi să împletească rogojinii din paie: Prin predarea acestor lecții urmăresc să le formeze elevilor deprinderea de

a întinde sfoara, de a urzi, de a face noduri din sfoară, de a împleti trecînd paiele prin noduri. Ca materiale voi folosi paie și sfoară, iar ca unelte ramă și cuțit. De asemenea, le voi face cunoscute elevilor foloasele practice ale acestui obiect.

În prima oră le voi prezenta elevilor o rogojină lucrată și le voi arăta ce vor folosi rogojinile pe care urmez să le confecționeze ei: la acoperirea cutiilor cu răsaduri de pe lotul școlar. Apoi le voi explica - desenînd pe tablă - modul în care trebuie s-o execute. La confecționarea rogojinii vor lucra cîte doi elevi. Unul va face din sfoară nodurile, iar celălalt va trece paiele prin noduri. După ce le voi explica succesiunea lucrărilor, vom trece la confecționarea obiectului. Lucrarea va fi executată pe operații mai întîi de mine și apoi de elevi. Vom începe cu urzitul, apoi vom face nodul din sfoară, iar la urmă vom trece paiele prin noduri. În ora a doua elevii vor termina lucrarea, executînd ultimele operații. Anume, ei vor scoate obiectul de pe ramă și-i vor tăia marginile în linie dreaptă, spre a-i da un aspect frumos. Vom recapitula apoi modul în care s-a executat lucrarea.

În decursul confecționării rogojinii voi avea prilejul să leg munca elevilor de cunoștințele pe care ei le învăț la alte obiecte. De exemplu, de cunoștințele de științele naturii privind muncile agricole de primăvară. Ținînd seama de faptul că rogojinile servesc la acoperirea cutiilor cu răsaduri, voi insista asupra rolului răsadnîții și asupra îngrijirii plantelor din răsadnîții în timpul primăverii, cînd temperatura scade brusc în timpul nopții. De asemenea, voi face legătura cu cunoștințele de aritmetică, prin familiarizarea elevilor în mod practic cu unele figuri geometrice (rama fiind un dreptunghi) și cu diviziunea în părți egale (fixarea distanțelor pe ramă pentru urzît).

Orele de lucru manual se desfășoară în clasă, loc puțin prielnic pentru a-

Cum îi pregătim pe viitori învățatori pentru munca culturală de masă

Ținînd seama de faptul că învățatorul nu-și poate rezuma activitatea numai la munca instructiv-educativă din cadrul școlii, ci trebuie să ocupe un loc important în lupta care se duce, sub conducerea partidului, pentru ridicarea nivelului cultural al maselor largi, colectivul de profesori al școlii noastre, Școala pedagogică „Jozsa Bela” din Odorhei, folosește mijloace variate pentru a-i pregăti și în această direcție pe viitorii învățatori.

Am căutat să-i facem conștienți pe elevii noștri de rolul important care le va reveni în desăvîrșirea revoluției culturale, de faptul că datorită fiecărui învățător este de a lega strîns activitatea didactică de sarcinile activității obștești în rîndurile țărănilor muncitori. În același timp, ne am străduit să-l înarmăm cu o serie de cunoștințe și deprinderi necesare în munca culturală.

Astfel, i-am învățat cum se dirijează un cor, cum se realizează regia unei piese de teatru, cum trebuie pregătite dansurile populare, cum se organizează brigăzi artistice de agitație, cum trebuie alcătuit un program artistic. În cadrul serbarilor noastre școlare elevii au regizat și prezentat, sub îndrumarea profesorilor de specialitate, numeroase piese, coruri, dansuri etc. La cercurile de literatură romină și maghiară s-au organizat concursuri de recitări și citire expresivă, serli literare. Echipa noastră culturală a prezentat în diferite sale bogate programe culturale și piese într-un act, care reflectă transformarea socialistă a agriculturii. Programele culturale au fost întocmite cu deosebită grijă, așa încît să contribuie la educarea ideologicopolitică și la dezvoltarea culturală a spectatorilor.

Pentru a-l învăța mai bine pe elevii cum trebuie alese și regizate piesele de teatru, am apelat și la ajutorul unor cadre de specialitate. Astfel, regizorul Teatrului Secuiesc de Stat din Tg. Mureș, tov. Andras Hunyadi, le-a vorbit elevilor despre problemele unei juste alcătuirii a programelor, ca și despre unele probleme tehnice și artistice legate de spectacolul de teatru. Elevii noștri au urmărit, de asemenea, la casa pionierilor din localitate, un ciclu de conferințe despre problemele de regie ale teatrelor de păpuși. Unul dintre cercetătorii Institutului de folclor din Cluj a ținut în fața elevilor noștri mai multe conferințe despre importanța culegerii folclorului și despre sarcinile învățătorilor în acest domeniu. Numeroși elevi participă acum activ la culegerea creațiilor populare rominești și maghiare. Ei au organizat și o seară de folclor foarte reușită, cu prilejul căreia au prezentat creații culese de ei.

Fiind conștienți de marea putere educativă a cîntecului revoluționar de masă, am căutat să-i învățăm pe elevii noștri cît mai multe asemenea cîntece. Ei au învățat cu multă dragoste cîntece de masă rominești, maghiare și sovietice, care au contribuit la educarea elevilor noștri în spiritul dragostei de patrie și al internaționalismului proletar.

În școală s-au organizat audiții muzicale, care au contribuit în mare măsură la îmbogățirea cunoștințelor elevilor noștri în domeniul muzicii. Unul din membrii Orchestrei filarmonice din Tg. Mureș a ținut pentru elevi o conferință despre componența orchestrei simfonice, despre diferitele instrumente și rolul acestora etc.

Întîmpinăm însă unele dificultăți în ceea ce privește pregătirea muzicală a elevilor care frecventează Institutul pedagogic de doi ani. O bună parte din acești elevi, care au învățat în școli medii de cultură generală, au foarte puține cunoștințe de muzică iar timpul scurt pe care-l petrec în Institut nu le dă posibilitatea să învețe să cînte la un instrument în măsura în care au nevoie ca viitorii învățatori. Totuși, căutăm să le asigurăm și elevilor Institutului o bună pregătire pentru viitoarea lor activitate culturală în rîndul țărănimii muncitoare, folosind în acest scop mijloacele pe care le-am arătat mai sus.

Pregătindu-l pe elevii noștri pentru munca pe care o vor desfășura peste puțin timp în satele patriei, ne străduim să facem din ei în același timp buni învățatori și buni acțiști pe tărîm obștească.

ANDOR TITTEL

această activitate. Dar faptul că i-am deprins pe elevi să fie ordonați, să respecte deviza „fiecare lucru la locul lui” mă ajută mult la desfășurarea în condiții bune a muncii. Copiii știu că trebuie să-și pregătească din vreme materialul și uneltel necesare. Am grijă ca la sfîrșitul fiecărei ore să-i anunț ce materiale și ce unelte trebuie să aducă pentru lecția următoare. Ei păstrează uneltel în cutii. Fiecare elev este răspunzător de menținerea curățeniei la locul său de lucru, iar elevul de serviciu de curățenia și ordinea întregii clase.

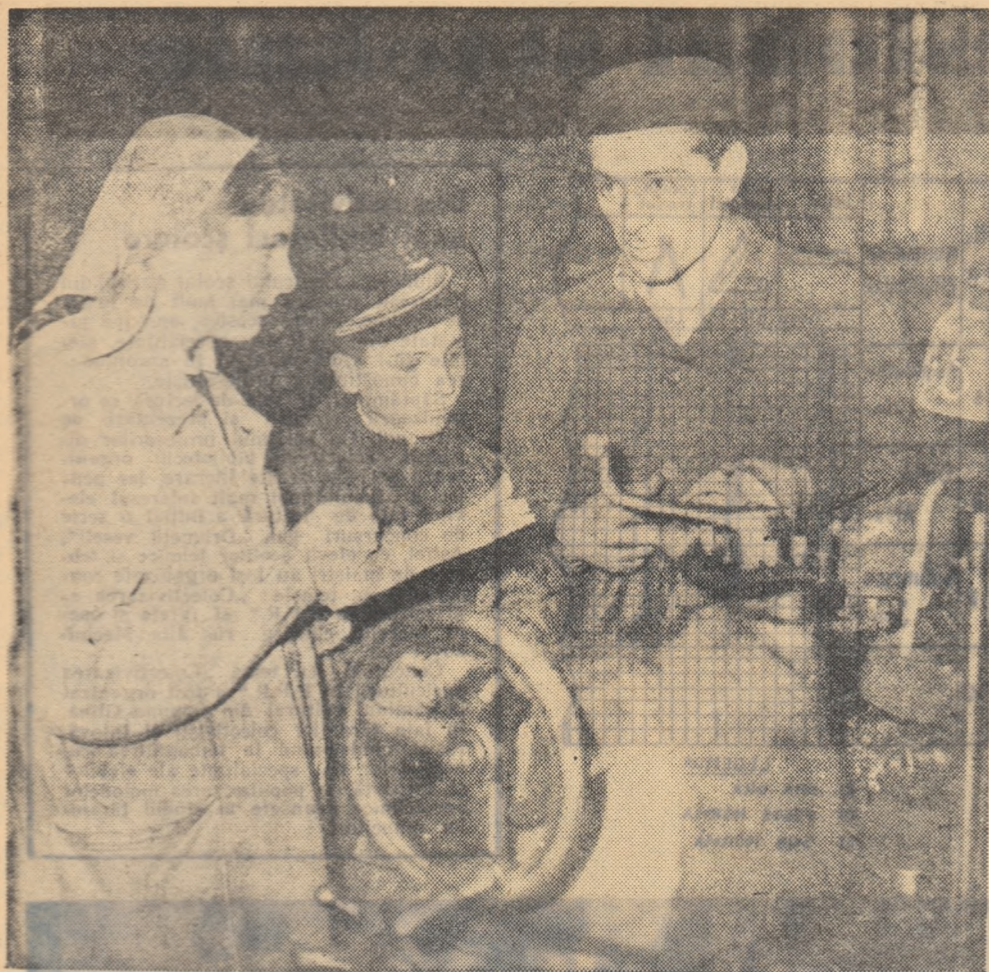
Pentru ca lecțiile de lucru manual să-și atingă cît mai deplin scopul, organizez și unele excursii în legătură cu lucrările efectuate. De exemplu, ne-am propus să vizităm în timpul vacanței de iarnă Muzeul de artă populară unde copiii vor asculta și o conferință însoțită de exemplificări care să le dea posibilitatea să cunoască tehnica confecționării obiectelor, materialele și uneltel folosite pentru realizarea lor. După ce vom termina lecțiile privitoare la împletituri și cusături ne propunem să vizităm o cooperativă de artă populară. Acolo copiii vor vedea că cele învățate în școală se realizează pe scară întinsă, cu mijloace perfecționate de muncitori calificați.

Lucrul manual îi deprinde pe elevii cu munca organizată, cu munca în colectiv, le dezvoltă simțul răspunderii față de exactitatea lucrului confecționat, perseverența, gustul artistic, îi învață să păstreze cu grijă uneltel și să lucreze într-un loc curat, să fie ei înșiși îngrijiiți.

Ar fi foarte bine dacă s-ar pune la îndemina învățătorilor un îndrumător sau alte materiale metodice privind predarea lucrului manual. Este necesar să se grăbească editarea unor astfel de lucrări, pentru a se îmbunătăți munca învățătorilor privind predarea acestei discipline.

Inv. ELENA BUGA
Școala medie mixtă nr. 10, București

În cadrul unor activități practice, elevii Școlii medii nr. 2 din Craiova îl ascultă pe strungarul Ion Adrian, de la uzina de mașini și unelte agricole „7 Noiembrie”, care le dă explicații despre prelucrarea metalelor la strungul paralel.

Procedee nedemne

Într-un foileton publicat nu de mult în „Gazeta învățământului” era aspru criticată atitudinea unei profesoare care, aflându-se nepregătită în timpul unei inspecții, a căutat să rezolve această situație prezentând drept lecție nouă o lecție predată anterior — mijloc cu consecințe grave asupra prestigiului ei de pedagog. Și iată că zilele trecute am întâlnit din nou într-o școală o asemenea situație. Este vorba de Școala de 7 ani din comuna Stîlpu, raionul Buzău, și, mai precis, de o profesoară a acestei școli — profesoara de fizică Elena Popescu. Surprinsă de o inspecție în timpul unei ore la clasa a VI-a, profesoara a recurs la același compromisător mijloc.

Ar fi fost firesc — dacă se mai poate ceva numi „finess” într-o asemenea situație — ca lecția „nouă” (adică veche) să se desfășoare în condiții bune. Doar mai fusese predată și înainte... Dar nici măcar aceasta nu s-a întâmplat. Profesoara a pornit în desfășurarea lecției cu verificarea cunoștințelor predate în cadrul capitolului „Mișcarea mecanică”. Întrebările curg: „Ce este mișcarea mecanică?” „Dați exemple de mișcări mecanice”. „În ce constă relativitatea mișcării?” Răspunsurile arată însă că unii elevi fac confuzii asupra unor noțiuni fundamentale. O serie de probleme, în loc să se lămurească, se incurcă mai rău. De exemplu, se vădese confuzii în înțelegerea noțiunii de mișcare mecanică a corpurilor în înțelegerea însăși a sensului cuvintului de relativitate, în înțelegerea clasificării mișcărilor, a criteriilor care stau la baza acestei clasificări. Dar aceasta n-o stănește pe profesoară. La fel, ea nici nu se gîndește că ar putea efectua cu elevii câteva probleme simple care să-i ajute să în-

țeleagă mai bine unitățile de măsură ale mărimilor fundamentale întâlnite în cadrul capitolului respectiv — unitățile pentru spațiu, timp, viteză.

Și iată că ajungem la predarea lecției „noi” — „Noțiuni despre inerție”. În loc să definească proprietatea de inerție a corpurilor, profesoara se limitează a spune că „tendința aceasta pe care o au corpurile de a-și păstra poziția se numește inerție”. Se știe însă că se numește inerție proprietatea corpurilor de a-și păstra starea de repaus sau de mișcare uniform rectilinie, dacă asupra lor nu intervine o forță din afară.

Este momentul să se noteze pe tablă — și în maculatoare — subiectul lecției. Pe tablă se notează, dar în maculatoare nu. (Vedeți, elevii l-au mai notat o dată în lecția trecută). Și profesoara prinde din nou să vorbească. Se poticnește din când în când, și atunci își mai aruncă ochii, din fușcă pe manualul care stă deschis pe catedră. Picitisiți, nerăbdători, elevii vor să vorbească ei înșiși. Doar știu bine lecția; au învățat-o din manual. Ridică mina, insistă cu brațul întins, unii completează, chiar neîntrebați, expunerea profesoarei. Până la urmă aceasta e nevoită să le dea cuvîntul. Rînd pe rînd, elevii ilustrează cu exemple din viața proprietatea de inerție a corpurilor. Și, cu toate că profesoara a dat o definiție e onată a inerției, ei folosesc exemple juste: arată cum se manifestă inerția atunci cînd corpurile caută să-și păstreze starea de repaus sau atunci cînd caută să-și păstreze starea de mișcare uniformă și rectilinie. Spre ghinionul „profesoarei”, spun mai mult decît spusese ea în cadrul predării. Se vede că s-au străduit: au căutat să înțeleagă bine, acasă, definiția din manual și exemplele date acolo relativ la felul cum se manifestă proprietatea de inerție a corpurilor în practică, în tehnică. Nu-i de mirare că în timp ce profesoara ar vrea ca ei s-o asculte plini de interes, ca la o lecție nouă, ei vor să fie examinați, să arate și schițele pe care le-au desenat pe caiete și care exemplifică felul cum se manifestă inerția în practică. Ei vor acum să învețe alte lucruri, cu adevărat noi: despre mișcarea circulară, cu care se întîlniseră într-o lecție anterioară, despre elementele acestei mișcări, despre importanța ei în practică. Dar dorințele nu le sînt satisfăcute. Trebuie să stea cuminți, să asculte aceeași lecție pe care o mai ascultaseră.

Elevii au înțeles bine, după cum s-a văzut, lecția „nouă”, deși profesoara a predat-o prost. Dar ei au mai înțeles că profesoara, în timp ce le cere lor să-și pregătească lecțiile, vine ea însăși în clasă cu lecțiile nepregătite și că recurge la procedee nedemne de un educator al școlii noastre noi.

Asemenea practici nedemne n-au ce să caute în școala noastră.

F. SILVESTRU

Cu atenția îndreptată spre practică

Tot mai mare este numărul profesorilor care, în lecțiile lor, acordă cea mai mare atenție legării cunoștințelor de viață, de problemele concrete ale construirii socialismului. O dovadă în această direcție o constituie și lecția de geologie cu tema „Metamorfismul și rocile metamorfice” ținută la clasa a XI-a „A” a Școlii medii nr. 1 „Vasile Alecsandri” din Galați, de profesorul N. Terzi.

În lecția precedentă li se vorbise elevilor despre câteva din rocile caustobolite — despre petrol, asfalt, ozocherită și gaze naturale. Acum, cu prilejul verificării cunoștințelor, profesorul le-a cerut elevilor ca, vorbind despre originea petrolului, despre ipotezele emise asupra genezei sale, despre proprietățile lui, despre modul de zăcămint precum și despre zăcămintele din diferite continente și țări, să nu se oprească numai la latura pur științifică a celor discutate, ci să insiste și asupra importanței pe care o are petrolul pentru economia țării noastre. Elevii au subliniat însemnătatea produselor obținute prin distilare din petrol (uleiuri, benzine, petrol lampant etc.) pentru dezvoltarea industriei, s-au oprit asupra metodelor de valorificare a petrolului prin chimizare și asupra obținerii gazelor de cracare termică folosite ca materie primă pentru producția de mase plastice și fibre sintetice. Răspunzînd unei întrebări puse de profesor cu privire la realizările obținute în anii regimului democrat-popular în producția de petrol, unul dintre elevii ascultați a făcut un scurt istoric al dezvoltării producției petrolifere în țara noastră. El a arătat că, de unde pînă în anul naționalizării industriei petrolului era exploatat în mod nerațional, iar nivelul producției de petrol era foarte scăzut, din momentul în care a fost înlăturată proprietatea capitalistă asupra sondelor s-au introdus metode noi, raionale și științifice de exploatare a acestor bogății naturale. Vorbînd despre aceste metode elevii au dovedit o cunoaștere temeinică a principalelor probleme privind extracția de petrol. Ei au amintit despre forajul rapid cu turbina, despre forajul de mare adîncime și despre carotajul radioactiv.

Trecînd la recuperarea secundară a petrolului, școlarii au adăugat date noi cu privire la utilizarea complexă a acestei roci biogene, utilizare cerută de dezvoltarea economiei noastre naționale. Ei au amintit totodată faptul că în anii puterii populare s-au construit noi rafinării la Dărmănești și Borzești și au accentuat importanța ajutorului material și tehnico-științific care ne-a fost acordat de Uniunea Sovietică în vederea dezvoltării industriei noastre petrolifere.

Prezentînd chestiunile teoretice cu privire la asfalt, ozocherită și gazele naturale, elevii au avut să pună în evidență valoarea economică a acestor roci caustobolite. Ei au subliniat însemnătatea folosirii asfaltului în construirea școlilor, au vorbit despre extinderea utilizării gazelor naturale. Oprindu-se la valoarea producției de gaze naturale, elevii au scos în evidență urioșă deosebire dintre cantitatea de gaze care se extrage astăzi și cea extrasă în trecut.

Este de menționat că elevii au folosit în răspunsurile lor diferite planșe pe care figurau aspecte ale procesului de exploatare a petrolului, produse obținute prin distilare etc. În același timp profesorul le-a cerut ca o dată cu expunerea să execute pe tablă diferite desene schematice privind anticlinalul petrolifer, modul de zăcămint petrolifer etc.

Desigur că lecția ar fi fost și mai izbutită dacă s-ar fi adus în clasă și o hartă a răspîndirii zăcămintelor petrolifere sau o diagramă privind creșterea producției de petrol în țara noastră. De asemenea, ar fi fost bine dacă lecția ar fi fost urmată de o excursie în întreprinderi industriale unde elevii ar fi putut vedea felul cum sînt folosite în practică diferitele produse petrolifere.

În predarea noilor cunoștințe, despre metamorfism și rocile metamorfice, profesorul a plecat de la prezentarea citorva probe de asemenea roci: gneiss, cuarțit, micașist, ardez și marmoră. Trecîndu-și probele din mină în mină, elevii au avut posibilitatea să observe singuri diferitele caracteristici ale rocilor. În continuare, profesorul le-a vorbit despre răspîndirea rocilor metamorfice în structura geologică a țării noastre și despre importanța lor economică. Referindu-se la vestitele marmore de Carara și de Paros, el a făcut o scurtă digresiune pentru a arăta elevilor că aceste tipuri de marmoră au folosit oamenii, în antichitate, la crearea unor nemuritoare opere de artă sculpturală și arhitectonică. Oprindu-se asupra răspîndirii diferitelor varietăți de marmoră la noi în țară, profesorul s-a referit, îndeosebi, la rezervele de marmoră alb-roz de la Rușchița. Și aici, ca și la lecția anterioară, profesorul a insistat asupra utilizării acestei bogății în anii regimului democrat-popular. El a arătat

elevilor că marmoră este utilizată în construcție sub formă de blocuri și plăci. Cu acest prilej a omintit de monumentală clădire a „Casei Științei”, la a cărei construire marmoră a fost larg folosită.

Ar fi fost bine dacă li s-ar fi cerut elevilor să-și alcătuiască colecții de roci metamorfice, deoarece observarea rocilor numai în cele câteva minute cit le-au avut în mină a fost, după părerea noastră, insuficientă. Era de asemenea bine dacă și la această lecție s-ar fi adus o hartă geologică privind răspîndirea rocilor metamorfice în țara noastră.

Mai puțin decît la lecția anterioară s-a insistat în predarea metamorfismului și a rocilor metamorfice asupra însemnătății practice a cunoașterii problemelor legate de această temă. Era poate bine dacă tov. Terzi s-ar fi referit pe scurt și la unele chestiuni privind specificul muncii de exploatare a acestor roci.

Oricum, însă, trebuie să menționăm și să apreciem grija permanentă manifestată de profesor pentru a evita predarea unor cunoștințe rupte de viață, pentru a lega în permanență lecțiile sale de problemele activității practice, de problemele construirii socialismului în țara noastră.

Prof. ELENA POPOVICI
cercetător principal la Institutul
de științe pedagogice

În preajma încheierii trimestrului

(Urmare din pag. 1-a)

mate discipline (la limba română, istorie și geografie în clasa a V-a „B”, la matematică și muzică în clasa a VI-a „B” și la constituție și franceză în clasa a VII-a „B”) sînt elevi care n-au primit încă nici o notă sau elevi cu note sub limită care nu au fost examinați decît o singură dată. S-a discutat cu profesorii respectivi și li s-a cerut să acorde mai multă atenție notării elevilor, să se îngrijească cu mai multă seriozitate de ridicarea nivelului acelor elevi care au note slabe.

Cadrele didactice de la Școala nr. 50, au discutat acum, în preajma încheierii trimestrului, și alte aspecte ale muncii lor. A fost relevantă ca pozitivă metoda folosită de unii profesori care obișnuiesc a-și verifica propria lor activitate prin lucrări de control date în ultimele minute ale unor ore. Ei cer elevilor să răspundă pe scurt, în scris, la câteva întrebări privind lecția predată în ora respectivă. Din răspunsurile elevilor profesorii își dau seama în ce măsură predarea și-a atins scopul, pot să-și organizeze mai bine lecțiile viitoare.

Una din formele prin care școala se îngrijește de ridicarea nivelului la învățatură al elevilor în această perioadă o constituie și activitatea din orele educative. Nu de mult tov. Constanța Iacovăț, diriginta clasei a

VI-a „A”, a organizat o oră educativă cu tema „Să înveți — aceasta este datoria ta față de patrie”. Cu acest prilej li s-a cerut elevilor să răspundă la o serie de întrebări: Cum au învățat în această etapă? La ce materii le-a fost mai ușor și la ce materii le-a fost mai greu să învețe și de ce? Cum au căutat să învingă greutățile? Ce își propun pentru viitor? Această oră educativă a avut un dublu rol. Pe de o parte, li s-a oferit elevilor posibilitatea să facă între ei un schimb de experiență în privința studiului individual. Pe de altă parte, diriginta s-a putut edifica asupra dificultăților întîmpinate de elevi la anumite discipline și a atras atenția profesorilor respectivi asupra greutăților pe care le au elevii în însușirea materiei predate de ei.

Analiza efectuată de cadrele didactice de la Școala de 7 ani nr. 50 acum, în preajma încheierii trimestrului, a scos în evidență o serie de probleme importante. Ea i-a orientat pe pedagogi asupra problemelor pe care trebuie să pună în special accentul în această perioadă și asupra felului cum vor trebui să muncească în trimestrul viitor. Ar fi fost mai bine dacă analiza ar fi avut un caracter mai organizat. În felul acesta pedagogii ar fi putut să studieze în mod sistematic toate aspectele muncii lor și să ia toate măsurile necesare pentru îmbunătățirea generală a activității pe viitor.

Scopul principal — îmbunătățirea predării lecțiilor

In acest an școlar, cercul pedagogic al învățătorilor din comuna Ghizela, raionul Lugoj, și-a stabilit ca obiectiv principal în activitatea sa ajutorarea cadrelor didactice în vederea îmbunătățirii muncii lor de predare a lecțiilor. Întregul plan de muncă al cercului reflectă această preocupare.

Astfel, în plan s-a prevăzut, pentru primele ședințe de la începutul anului școlar, discutarea felului cum trebuie aduse la îndeplinire programele de învățămînt, cum să se întocmească planurile lecțiilor și cum să se folosească manualele școlare. Discuțiile purtate în această privință au constituit un real ajutor pentru învățători.

Pentru sprijinirea învățătorilor în ceea ce privește legarea predării de viață, cercul pedagogic a organizat o excursie colectivă, cu participarea unei clase de elevi, la cariera de piatră de la Sanovita. Excursia este menită totodată să arate învățătorilor cum să stringă contactul între elevi și muncitori, cum să facă cunoscute copiilor realizările regimului democrat-popular.

Printre măsurile prevăzute în planul de muncă al cercului pedagogic se numără și o ședință în care se va discuta despre confecționarea cu mijloace proprii a materialului didactic și despre folosirea acestuia la lecții. De asemenea, s-a prevăzut organizarea unei lecții deschise pe totul școlar experimental, prezentarea unor referate privind educația prin muncă etc.

Învățământ profesional și tehnic

Pregătirea probelor practice de încheiere a trimestrului

Se apropie data la care se vor da lucrările practice de încheiere a trimestrului. Pentru ucenicii din anul I al școlilor profesionale, efectuarea acestor lucrări constituie un moment deosebit de important, prima verificare a posibilităților lor de a deveni muncitori de înaltă calificare.

Rezultatele pozitive ale acestei prime verificări, care are nu numai un rol instructiv, ci și rol educativ de cea mai mare importanță, depind, în special, de felul cum pregătește maestrul-instructor desfășurarea lor.

În majoritatea școlilor profesionale și de meserii, indiferent de sectorul pentru care pregătesc cadre, în primul trimestru al anului I are loc instruirea asupra unor lucrări de lăcătușerie. De aceea, lucrările complexe de încheiere a trimestrului sînt de cele mai multe ori lucrări de lăcătușerie. Pregătirea acestor lucrări începe, desigur, chiar din prima etapă de lucru — respectiv din etapa de inițiere a ucenicilor în diferitele operații. Dar sarcina aceasta se pune mai pregnant în etapa a doua de instruire practică, imediat premergătoare lucrărilor de încheiere, cînd operațiile învățate la lecțiile de instructaj și prin aplicații se execută în succesiune logică, pornind de la materialul brut și ajungînd la piesa finită în cadrul unor lucrări complexe de confecționare a unor obiecte de tehnicitate mai înaltă. Fiecare lucrare complexă executată în perioada actuală trebuie considerată de aceea de către maestrul-instructor drept pregătire directă a lucrării de control pentru încheierea trimestrului, în cadrul căreia ucenicii vor fi pentru prima oară în situația de a lucra cu totul independent.

Metodica instructajului pentru executarea de lucrări complexe se deosebește de metoda instructajului de inițiere. Maistrul-instructor trebuie să țină seama la asemenea lucrări de reperele din care este compus obiectul finit, să facă schițe pe operații fiecărui reper în parte și să dea indicațiile necesare privind modul de trasare pe material. Schița completă a lucrării va fi făcută de maestrul-instructor numai atunci cînd elevii trebuie să asambleze reperele executate.

Atît pentru confecționarea reperelor cit și pentru operația de asamblare maestrul-instructor trebuie să întocmească împreună cu ucenicii procesul tehnologic de execuție. Este indicat să nu li se dea ucenicilor materialul pentru executarea lucrărilor pînă ce, în prealabil, nu au fost verificate schițele și procesele tehnologice întocmite de aceștia pe caiete, asigurîndu-se astfel o documentație corectă și completă.

O sarcină deosebit de importantă legată de aprecierea obiectivă a lucrărilor de încheiere a trimestrului o constituie stabilirea normelor de timp. La stabilirea acestora, maistrul-instructor trebuie să țină seama de condițiile de lucru, de dotarea cu utilaj a fiecărui atelier, de perioada de învățămînt în care se află ucenicii. De asemenea, ei trebuie să fie permanent preocupați de găsirea și folosirea celor mai bune metode și procedee care să mobilizeze elevii în executarea cit mai corectă și în timpul normal a lucrărilor respective.

În realizarea acestei sarcini un rol deosebit îl are folosirea de către maistrul-instructor a graficului de urmărire a realizării normelor de timp. Pentru ca acest grafic să fie eficient și mobilizator, este necesar ca el să fie clar și ușor de citit. În figura alăturată dăm un exemplu de asemenea grafic. El arată evoluția ucenicilor într-o perioadă de timp și, prin comparație, felul cum a executat fiecare dintre aceștia o anumită lucrare complexă. Din fiecare ucenic posibilitatea de a urmări zi de zi cum stă cu executarea lucrărilor față de timpul normal, graficul are un puternic caracter stimulator. Dorind să-și realizeze sarcinile de lucru în cit mai bune condiții și într-un timp cit mai scurt, ucenicii devin tot mai interesați de metodele de organizare sistematică a muncii, învățînd cum să lupte împotriva timpilor morți, se deprind să regleze mașinile-unelte pentru obținerea celui mai înalt randament și, în același timp, să ia măsuri pentru prevenirea rebutării lucrării sau deteriorării sculei.

Introducerea în toate atelierele școlii a graficelor pentru urmărirea realizării normelor de timp este necesară, dar, bineînțeles, nu suficientă pentru asigurarea executării unor produse de calitate. Pentru aceasta, utilizarea graficului trebuie îmbinată strîns cu un control foarte exigent al tuturor fazelor și operațiilor de lucru. Numai în acest fel avem certitudinea că ucenicii vor trece la o operație nouă numai după ce învață să execute corect operația în curs.

Educîndu-i pe ucenici, în cadrul lucrărilor complexe, în spiritul luptei pentru calitate ridicată a produselor și pentru productivitate înaltă, deprinzîndu-i cu organizarea sistematică a locului de muncă și cu folosirea procedeele tehnologice înaintate vom asigura desfășurarea în condiții cit mai bune a lucrărilor practice de încheiere a trimestrului.

ALEXANDRU BREAJEN
inspector general în M.C.

Nr. ucenic	Numele și prenumele	Timp alocat (ore)		
		Rigid	Lejer reglabil	Compas trasat
1	Anghelescu Crin	20	10	40
2	Birlă Alex	20	10	40
3	Colunescu Jon	20	10	40
4				

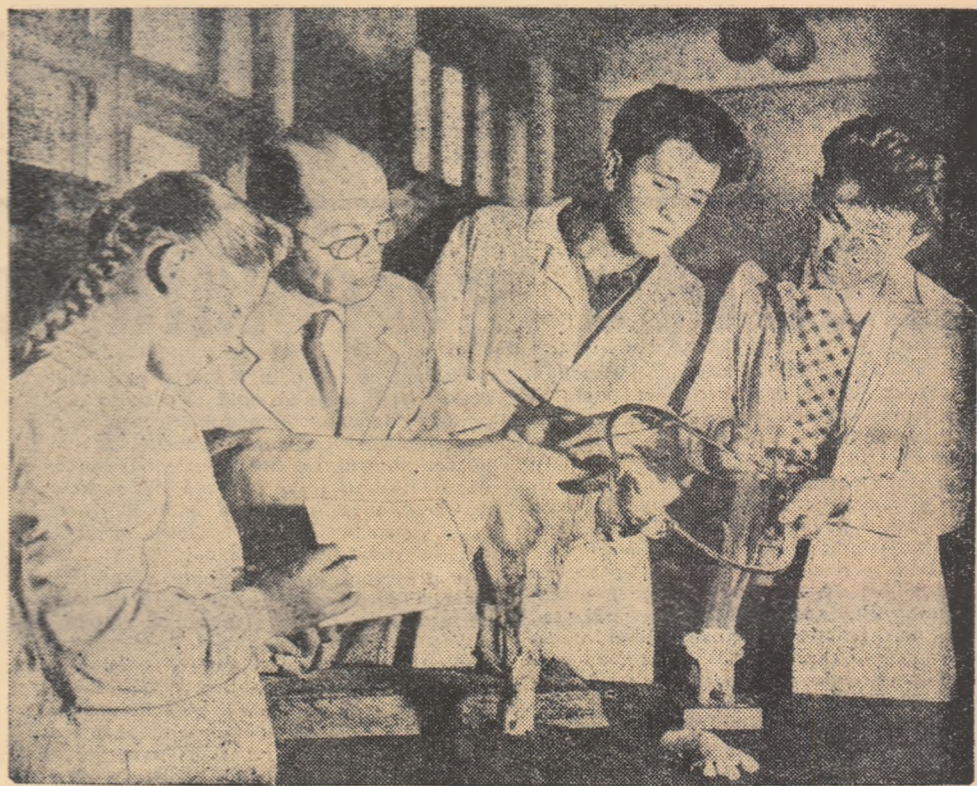
LEGENDA
□ UNA ORĂ
■ PEȘTE NORMĂ
■ SUB NORMĂ

Din activitatea unei biblioteci școlare

Biblioteca Centrului școlar agricol din București numără mai mult de 10.000 de volume. Dintre acestea, aproape jumătate sînt cărți de specialitate, menite să-l ajute pe elevii în aprofundarea cunoștințelor profesionale.

Săptămînal, în sala de lectură se organizează recenzii și prezentări de cărți noi. Cu sprijinul profesorilor diriginți, colectivul bibliotecii organizează periodic serate literare, iar pentru a stimula mai mult interesul elevilor față de lectură a inițiat o serie de concursuri gen „Drumeții veseli”. Astfel, cu elevii școlilor tehnice și tehnice de mașini au fost organizate concursuri cu temele: „Colectivizarea agriculturii în R.P.R.” și „Viața și opera marelui chirurg rus Iliia Mecinikov”.

Concursul cu tema „Colectivizarea agriculturii în R.P.R.” a fost organizat la cîminul cultural din comuna Glină, în fața țărănilor colectivizii și întovărășiți, contribuind la îmbogățirea cunoștințelor de specialitate ale elevilor și, totodată, la popularizarea metodelor agrotehnice avansate în rîndul țărănilor muncitori.

La Centrul școlar agricol din Tirgu Mureș, elevii anului III zootehnic fac măsurători biometrice.

Pe marginea unui schimb de experiență

Schimbul de experiență între școli dă posibilitatea să se clarifice importante probleme pedagogice și metodice și duce la o reală îmbunătățire a predării, desigur atunci cînd este bine organizat și cînd are în vedere problemele esențiale privitoare la pregătirea elevilor. Acest lucru a fost confirmat din plin de schimbul de experiență care a avut loc recent între școlile de confecții.

PREDAREA DESENULUI TEHNIC ÎN FUNCȚIE DE SPECIFICUL MESERIEI PENTRU CARE SÎNT PREGĂTIȚI ELEVII

În cadrul schimbului de experiență, tovarășa Elena Baican, profesoară la Școala de meserii confecții nr. 1 din București, a ținut o lecție de desen tehnic cu subiectul „Construcția poligoanelor regulate înscrisse în cerc”. Numeroși participanți la schimbul de experiență au expus, după desfășurarea lecției, părerile lor cu privire la calitățile și scăderile acesteia.

„Valoarea lecției la care am asistat — a arătat tov. Elena Savin, director-adjunct la Școala de meserii confecții nr. 1 — se datorește faptului că predarea tuturor noțiunilor a avut un caracter științific, folosindu-se în acest scop cunoștințele însușite de elevii la lecțiile de geometrie. Pe baza rezolvării unei serii de probleme grafice privind construcția poligoanelor regulate înscrise în cerc — pătrat, pentagon, exagon, octogon — tov. Baican a reușit să-i conducă pe elevi să desprindă singuri metoda generală de construire a unui poligon regulat cu un număr oarecare de laturi înscrise în cerc”.

„Lecția a avut o strînsă legătură cu practica — a menționat în cuvîntul său tov. Claudiu Oenaș, directoarea Școlii de meserii din Bacău. Tov. Baican a subliniat în tot cursul predării importanța cunoașterii construcției poligoanelor înscrise pentru lucrările practice din sectorul confecții și pentru diferitele motive decorative însoțite din arta noastră

populară. Deosebit de folositoare a fost în această privință utilizarea în cadrul fixării cunoștințelor a citorva planșe didactice sugestive, prezentînd diferite aplicații practice ale construcției de poligoane regulate pentru meseria de croitor confecții”.

Participanții la discuție au considerat însă ca o lipsă faptul că profesoara n-a ținut suficient seama de specificul lecțiilor care se desfășoară de-a lungul a două ore consecutive — cum a fost lecția respectivă — și n-a folosit cea mai indicată formă de predare într-un asemenea caz: dozarea materialului în așa fel ca fiecare oră să reprezinte un tot unitar. De asemenea, ei au scos în evidență și alte lipsuri.

„La verificarea temelor date pentru acasă — a arătat profesoara Lucreția Petricu, de la Școala de meserii confecții din raionul 23 August — ar fi fost necesar ca tov. Baican să fi analizat lucrările a 2—3 elevi și să fi scos în evidență calitățile și deficiențele lor, comunicîndu-le întregii clase”.

Alți participanți la discuție au subliniat necesitatea îmbinării mai strîns a instruirii cu educarea estetică a elevilor, lucru care a fost neglijat de tovarășa Baican.

O interesantă problemă metodică, specifică predării desenului, pusă în discuție pe marginea lecției predate de tov. Elena Baican este aceea a formei de fixare pe tablă a problemei grafice de construcție geometrică. A reieșit că cea mai recomandabilă formă este aceea de a trasa construcția inițială, ca și primul rezultat al problemei, cu linii subțiri, iar apoi, după verificarea exactității rezultatului, construcția să fie conturată cu linii groase conform indicațiilor STAS.

CONCORDANȚA ÎNTRE LECȚIILE DE TEHNOLOGIE ȘI INSTRUIREA PRACTICĂ

Schimbul de experiență desfășurat la Școala de meserii nr. 1 din București a continuat cu o lecție de tehnologia meseriei confecții, predată la anul I de tov. Ecaterina Spiridonescu, și cu o lecție de instruire prac-

tică predată tot la anul I de maistra-instructor Zoe Vintilescu.

Obiectul lecției de tehnologia meseriei a fost construcția tiparului pentru executarea unor confecții. Tiparul a fost prezentat pe tablă de către profesoară, care a insistat asupra liniilor nou trasate, fixînd în același timp procesul tehnologic. Tov. Spiridonescu a acordat un timp important fixării cunoștințelor, cerînd în acest scop citorva elevi să arate cum au înțeles ele că trebuie construite diferitele părți ale tiparului. Lucrarea nu a fost executată și pe caiete, în același timp cu efectuarea ei la tablă, rămînd ca desenul tiparului la scară să se realizeze ca temă pentru acasă.

Instructajul practic efectuat de tov. Zoe Vintilescu a avut ca obiectiv principal efectuarea demonstrației la mașina de cusut. Pentru a ciștiga cit mai mult timp în scopul demonstrației și al aplicațiilor practice, maistra-instructora a schitat înaintea lecției pe o planșă lucrarea și procesul tehnologic, astfel că în cadrul unui instructaj introductiv concentrat ele au putut fi reproduse de elevi în caietele de atelier.

Majoritatea participanților la discuții, ca de pildă tovarășii Maria Nicolescu (Școala de meserii nr. 3), Gheorghe Ciontea (Școala tehnică de mașini pentru industria ușoară), Ioana Apolzan (Școala de meserii nr. 3), Ecaterina Cristescu (Școala de meserii nr. 1) s-au ocupat de felul cum trebuie predate cunoștințele la lecțiile de tehnologie în așa fel încît ele să fie un fundament temeinic pentru lecția de instruire practică.

„Profesorul de tehnologie — a arătat tovarășa Maria Nicolescu — trebuie să asigure însușirea cunoștințelor de bază ale meseriei, punînd un accent special pe acele cunoștințe care vor fi folosite în aplicațiile practice din atelier. Pentru aceasta este necesar să dozăm cit mai bine momentele lecției, acordînd un timp mai redus verificării cunoștințelor”.

Se pune o întrebare atunci: cum avem certitudinea însușirii cunoștințelor? Răspunsul a

reieșit clar alîd din predarea lecției practice cit și din discuții. Cea mai temeinică verificare a cunoștințelor predate la tehnologia meseriei se realizează în cadrul lecțiilor practice de atelier. În aceste lecții maistrul-instructor, după repetarea oîrorva noțiunilor de bază privitoare la tehnologia meseriei și după efectuarea demonstrației, verifică în cadrul lucrărilor executate de elevi în atelier atît însușirea deprinderilor practice care formează obiectul instructajului cit și cunoștințele teoretice predate la tehnologia meseriei.

O problemă importantă discutată în lumina lecțiilor desfășurate cu prilejul schimbului de experiență a fost aceea a confecționării tiparului lucrărilor. S-a ajuns la concluzia că în lecțiile de tehnologie trebuie să se asigure condițiile pentru executarea în clasă a tiparului de către toate elevele, căci aceasta dă posibilitatea cunoașterii temeinice a nivelului general de pregătire al clasei și ușurează sarcina maistrului-instructor la lecțiile practice în atelier. De altfel, caracterul specific al predării lecțiilor în sectorul confecții permite o concordanță deplină între predarea tehnologiei meseriei și instruirea practică, întrucît majoritatea profesoarelor de tehnologie sînt și maistre-instructora de atelier.

O concluzie importantă a schimbului de experiență privind desfășurarea instruirii practice este aceea că formarea deprinderilor trebuie să se realizeze numai prin executarea de obiecte utile. „Acesta este cel mai bun mijloc — au subliniat în unanimitate cadrele didactice care au luat cuvîntul — de a stimula pe elevi în munca lor zilnică, contribuind în același timp la educarea lor în spiritul răspunderii față de calitatea bunurilor pe care le produc”.

Numeroasele probleme abordate cu competență și clarificate cu prilejul lecțiilor deschise predate la Școala de meserii nr. 1 din București dovedesc din plin caracterul rodnic al schimbului de experiență pe ramuri de activitate.

Ing. EDUARD CUPFER

Metodica instruirii în școlile de meserii

Carnet cultural

Filme pentru cei mici

Studioul cinematografic „București” acordă în momentul de față o deosebită atenție realizării unor filme pentru copii. Preocuparea creatorilor de a lărgi orizontul copiilor, de a îmbogăți cunoștințele lor, de a le cultiva trăsături morale alese, este îmbinată cu grija permanentă ca acestea să se realizeze prin formule artistice cât mai interesante, mai atractive.

Regizorii Traian Fericeanu și Gh. Șaidel realizează în momentul de față un film de păpuși intitulat „Ora păpușilor”, după un scenariu de Horia Aramă. Filmul pune în relief forța colectivului. Pe aceeași temă, regizorul Jean Moraru lucrează la un film de desen animat „Brăduțul singuratic”, după un scenariu de Ionel Hristea. Problemele pe care le întâlnim aici, pălăniile brăduțului, ale pădurii, ale

viețuitoarelor sînt probleme ale oamenilor, luate din viața de toate zilele.

Tema forței colectivului a atras într-o muncă grea, migăloasă, dar pasionantă, și pe operatorul Al. Popescu. Acesta este cunoscut spectatorilor ca realizator al filmărilor combinate a peste 20 de filme. Acum, Al. Popescu realizează primul său film în calitate de regizor. Filmul se va numi „Giză mică-Gură cască” și are la bază un scenariu al lui I. Popescu Gopo. Interesant în acest film este faptul că decorurile în care sînt filmate cele două personaje principale, un copil și o giză, sînt aduse direct din natură. Giză este veritabilă. Călușii unde se găstrează „cei mici” din această lume minusculă sînt agățați de o ciupercă — o ciupercă naturală. Căruțele sînt coji de ghindă. Iarba, copacii, buturugile, toate sînt luate din natură și organizate cu minuțiozitate în decoruri chiar mai mici decît un metru pătrat.

Copiii vor mai vedea pe ecrane filmul de păpuși „O poveste dintr-o noapte cu lună”, pe care l-au realizat regizorii Bob Călinescu, Gh. Șaidel și Olimp Vărășteanu, filmul „Purcelul în excursie”, prin care regizorul Constantin Popescu îi învață pe cei mici ce trebuie să facă și ce nu trebuie să facă într-o excursie și filmul „Petrola-che Făt-frumos” despre fibrele sintetice, realizat de Liviu Grigore. Filmul „Călușul de foc”, al cărui scenariu este scris de Viorica Huber, și care este realizat de regizorul Iulian Hermeneanu, vorbește școlărilor într-o manieră științifico-fantastică, despre sistemul solar.

Aceste creații se adresează în general preșcolărilor și școlărilor mai mici. Avînd în vedere că filmul este unul din principalele mijloace de educație comunistă a tineretului, preocuparea creatorilor ar trebui să se îndrepte și înspre realizarea unor filme pentru elevii mai mari, pentru tineret.

ALECU GH. CROITORU

Călăuziți de cuvîntul partidului

(Urmare din pag. 1)

prinde un program de activitate deosebit de larg. Îndrumînd munca ucenicilor și elevilor, formîndu-i ca muncitori înaintași, ei trebuie să valorifice din plin în predare experiența inovatorilor și fruntașilor în producție, să-i familiarizeze pe tineri cu principalele probleme ale întreprinderilor. În școlile de meserii cu plan de producție, profesorii și maeștrii trebuie să-i mobilizeze pe elevi la realizarea și depășirea sarcinilor de plan, la creșterea productivității muncii și la obținerea unor produse de calitate superioară cu un preț de cost cât mai scăzut.

Inițiativele prețioase cum este, bunăoară, preluarea de către brigăzile de ucenici a unor secții din întreprinderi cu întregul lor plan de producție, inițiative care au prins viață în multe școli profesionale și tehnice, trebuie larg stimulate, căci ele contribuie la o înaltă pregătire profesională a viitorilor muncitori. Le dezvoltă simțul de răspundere și dau în același timp posibilitatea realizării unor importante produse prevăzute în planul de stat.

Anul 1960 va constitui o perioadă de avînt deosebit al dezvoltării producției agricole, pentru care se vor investi circa 4,4 miliarde lei, cu 25% mai mult față de anul trecut. Agricultură va primi încă 10.750 tractoare fizice, 12.000 semănători, 5.000 combine și alte mașini agricole. În vederea măririi producției agro-zootehnice se va acorda o deosebită importanță metodelor înaintate de cultivare și insulozare a furajelor, metode care reprezintă calea cea mai sigură pentru obținerea în cel mai scurt timp a unui belșug de produse agro-alimentare. Pe baza studierii Expunerii tovarășului Gh. Gheorghiu-Dej la Plenara din 3-5 decembrie a.c., profesorii școlilor sătești trebuie să acorde atenție culturii porumbului pentru clasele și școlii. În acest domeniu un ajutor important îl poate constitui studiul aprofundat a capitolelor respective din manualul de cunoștințe agricole pentru clasa a VI-a, recent apărut. Sarcini deosebite de însemnate pe acest tărîm revin pedagogilor din școlile profesionale și tehnice agricole și în special din școlile de pe lângă stațiunile experimentale agro-zootehnice. Rezultatele obținute de școlile agricole în cultura plantelor și în creșterea animalelor trebuie să fie un exemplu convingător pentru colectivități și țărani muncitori cu privire la superioritatea folosirii celor mai înaintate metode agro-zootehnice, iar fiecare din pedagogii acestor școli are datoria de a deveni un propagandist neobosit pentru îndeplinirea sarcinilor trasate de plenară cu privire la sporirea producției agricole.

Pe urmele materialelor publicate

În articolul „O problema mereu actuală — școlarizarea”, apărut în numărul 535 din 18 octombrie al „Gazetei învățămîntului” erau criticate, printre altele, unele raioane și școli din regiunile Bacău și Ploiești, rămase în urmă în ceea ce privește procentul de cuprindere a absolvenților clasei a IV-a în clasa a V-a și asigurarea unei frecvențe bune la clasele V-VII.

În răspunsurile trimise redacției, comitetele executive ale sfaturilor populare ale regiunilor Bacău și Ploiești apreciază ca justă critica făcută în articolul sus-amintit și ne informează că lipsurile semnalate au fost lichidate în bună parte.

Astfel, comitetul executiv al sfatului popular al regiunii Bacău informează redacția că în urma măsurilor luate procentul de cuprindere al absolvenților clasei a IV-a în clasa a V-a pe întreaga regiune a ajuns la 92,21%, în raioanele Tg. Ocna, Piatra Neamț și Tg. Neamț, care erau rămase în urmă, realizîndu-se procente de cuprindere de 90%, 91% și 91,2%. Ca urmare a intensificării muncii în rîndurile părinților la școlile din comunele Mînaștirea Cașin și Gropile din raionul Tg. Ocna frecvența elevilor în clasele V-VII a crescut de la 63% la 95-98%.

Răspunsul comitetului executiv al sfatului popular al regiunii Ploiești ne informează că în localitățile în care s-a înregistrat un număr mai mare de elevi necuprinși în clasa a V-a au fost trimiși împuterniciți ai comitetelor executive, inspectorii de la secțiile de învățămînt și cultura și directorii unităților cu bune rezultate, care, cu sprijinul cadrelor didactice și al deputaților, au format brigăzi și au desfășurat o intensă muncă de lămurire în rîndurile părinților. Ca rezultat al măsurilor luate s-a îmbunătățit într-o măsură situația cuprinderii în clasa a V-a, reușindu-se să se ridice procentul pe regiune de la 83% în primele zile de școală, la 86,5%. Situația cuprinderii în clasa a V-a s-a îmbunătățit și în raioanele Benceni, Cislău și Cricov, unde procentul de cuprindere a crescut de la 64% la 72,7%, 75,1% și respectiv 80%.

CULTURĂ, ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI SPORT

In plină întrecere sportivă

Campionatele republicane școlare, tradiționala competiție sportivă a elevilor și elevelor, ajunsă anul acesta la a XI-a ediție, se află de trei-patru săptămîni „la ordinea zilei”. Din nou sălile de gimnastică, transformate ad-hoc în arene ale aprigelor dispute inter-clase, freamătă de entuziasm tineresc. Iar atunci cînd bucuria victoriei este întregită și de cea a unei comportări frumoase, disciplinate, de bun nivel tehnic, aplauzele colegilor-suporteri răsună parcă și mai pline de însuflețire.

La unele sporturi — gimnastică, volei, baschet, handbal sau fotbal — concursurile primei etape se apropie de sfîrșit. Curînd, bucurîndu-ne de abundența de zăpadă prielnică sporturilor de iarnă, vom asista la primele starturi în proba de schi. Alte sporturi condiționate de anotimp, cum ar fi atletismul sau natația, vor veni la rînd abia în primăvara și vara viitoare. Desfășurate de-a lungul întregului an școlar, concursurile acestea asigură elevilor și elevelor un bogat și variat calendar competițional, alcătuit astfel încît să nu le stînjenească învățătura.

Desigur, pregătindu-și elevii pentru campionate, fiecare profesor de educație fizică este interesat de o comportare de ansamblu care să onoreze școala. Urmărind acest fel, unii profesori de educație fizică neglijează prima etapă a campionatelor, cea inter-clase, concentrîndu-și atenția numai asupra formării unor echipe capabile să lupte cu succes în cea de a doua etapă — pe localitate. În felul acesta se pierde însă din vedere tocmai ceea ce este esențial — și anume faptul că tradiționalele campionate școlare sînt nu numai o competiție de performanță, ci și o competiție de masă, care cere o largă mobilizare la startul primei etape în diferitele discipline sportive. În fiecare școală prima etapă a campionatelor trebuie bine pregătită. Este cu totul nejust ca aceste prime întreceri să fie organizate de mintuală sau numai cu

participarea elevilor cu experiență în activitatea sportivă. Profesorii de educație fizică trebuie să convingă un număr cît mai mare de elevi să se prezinte la start. În acest fel tot mai mulți elevi se deprind să practice o disciplină sportivă, iar profesorii de educație fizică au posibilitatea de a alege din marea masă de concurenți, pe cei care sînt cu adevărat cei mai reprezentativi sportivi ai școlii. Cum în mai multe ramuri sportive prima etapă încă nu s-a încheiat, mai este timp ca un număr cît mai mare de elevi să fie atrași în competiție.

Pentru buna pregătire a concurenților, ar fi necesar ca profesorii de educație fizică să apeleze și la ajutorul cadrelor de specialitate din afara școlilor. Așa au procedat, de exemplu, profesorii de educație fizică de la Școala medie nr. 4 „Aurel Vlaicu” din Capitală, care au recurs, pentru o mai bună pregătire a atleților lor, la sfaturile competente ale antrenorilor de la Clubul sportiv „Rapid”. După cum se știe, numeroase cluburi și asociații sportive puternice patronază, pe plan sportiv, unele școli. De ce, așadar, nu s-ar folosi pe o scară mai largă, în procesul de antrenament, ajutorul tehnicienilor, al antrenorilor al sportivilor fruntași? Contribuția acestora ar putea fi deosebit de rodnică și ar întregi munca profesorilor respectivi.

MARIN ZORESCU

Citiți

Revista „NATURA”

În cuprins:

- *** Vizitînd expoziția de la Moscova — „Realizările economiei naționale a U.R.S.S.”
- Tr. Stănescu, R. Gherghel, D. Ciobîrlaru și I. Popescu: București — capitala patriei noastre.
- N. Onescu: București. Cadru fizic-geologic în care s-a dezvoltat în decursul celor 500 de ani de existență.
- I. Banu: Aspecte ale dezvoltării industriei chimice din R.P. Romîni.
- V. Karțeva: Transformările economico-geografice ale Kazahstanului în anii puterii sovietice.
- A. Ince: R.P. Mongolă.
- I. Velcea și Gh. Iacob: Repartiția geografică a culturii de floarea soarelui în R.P. Romîni.
- I. Resmeriță: Rolul factorilor edafici în dezvoltarea vegetației ierboase.
- Al. Borza: Monumentul natural „Rîpa Roșie” de la Sebes.
- N. Macarovici și C. I. Moțaș: Jubileul Muzeului de istorie naturală din Iași.
- N. Bacalbasa-Dobrovici: N. M. Knipovici — oceanolog sovietic.
- M. Gitan: Aspecte din realizările zootehnice.
- O. Șerbanescu: Acțiunea frigului din iarna anului 1957-1958 asupra vieții litorale din apele romînești ale Mării Negre.
- V. Micalovitch: Cîteva lucrări practice în studierea terenului.
- V. A. Stoienescu: Două procedee în predarea temei „Mișcările Pămîntului” la clasele a V-a și a VIII-a.
- B. Vulcu: Cîteva reprezentări grafice utilizate în predarea geografiei economice în școala medie.
- Em. Iliescu și O. Boldor: Experiențe pentru punerea în evidență a citorva fenomene fiziologice la plante.
- D. Davidescu: Metode de aplicare a îngrășămintelor.
- D. Androniceanu: Pregătirea și păstrarea legumelor în timpul iernii.

Învățători, profesori, educatoare!

Abonați-vă la GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI.

Nici un om al școlii fără GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI! Abonamentele se pot face prin difuzorii voluntari din școli și instituții.

In Editura didactică și pedagogică au apărut:

V. I. LENIN — Despre învățămîntul public.
... În căutarea unor mai bune metode de predare, vol. I

TEXTE LITERARE (broșură) pentru clasa a VIII-a.
GEOGRAFIA pentru clasa a V-a a școlilor cu limba de predare maghiară.
GEOGRAFIA pentru clasa a V-a a școlilor cu limba de predare germană.

ISTORIA ANTICĂ pentru clasa a V-a a școlilor cu limba de predare maghiară.
LIMBA FRANCEZĂ pentru clasa a VIII-a a școlilor cu limba de predare maghiară.

Adoptarea unei rezoluții propuse de delegația R.P.R. cu privire la învățământul primar din teritoriile neautonome

Ziarele ne aduc zilnic vești despre rodnică activitate a delegației Republicii Populare Române la O.N.U. Corespondenții de presă relatează pe larg despre intervențiile și propunerile făcute în numele țării noastre de delegații române la cea de-a 14-a sesiune a Adunării Generale O.N.U. și în diferitele comitete ale acesteia. Numai în ultimele zile au fost adoptate trei propuneri ale delegației noastre: plenary Adunării Generale a adoptat în unanimitate rezoluția în problema cooperării internaționale în domeniul petrolului, Comitetul Politic Special a aprobat rezoluția cu privire la aplicarea principiului reprezentării geografice echitabile în alegerea președintelui Adunării Generale, iar Comitetul de tutelă a adoptat rezoluția cu privire la dezvoltarea învățământului primar în teritoriile neautonome de sub tutela O.N.U. (foste colonii). Toate acestea dovedesc încă o dată politica de pace și colaborare internațională dusă de statul nostru democrat-popular.

Rezoluția adoptată la 4 decembrie de Comitetul de tutelă al Adunării Generale O.N.U. cu privire la dezvoltarea învățământului primar în teritoriile neautonome de sub tutela O.N.U. pornește de la obligațiile puterilor administrante ale acestor teritorii, în conformitate cu articolul 63 din Carta O.N.U., de a asigura, respectând cultura popoarelor respective, progresul politic, economic și social, precum și dezvoltarea educației lor.

În 1949 Adunarea Generală a mai adoptat o rezoluție în spiritul acestor principii, considerând lichidarea analfabetismului ca o problemă fundamentală a dezvoltării fostelor colonii. La

jumătatea secolului XX, procentul analfabeților era de 44% din totalul populației globului. Populația cu numărul cel mai mare de neștiutori de carte se găsea în țările Africii și Asiei aflate încă sau eliberate de curind de sub dominația colonială. Din 1949 și până astăzi progresul a fost foarte slab simțit. O recentă statistică publicată de U.N.E.S.C.O. arată că analfabetismul mai face încă mari ravagii în lume. În Africa procentul de neștiutori de carte atinge 80-85%, iar în Asia el este de 60-65% din numărul locuitorilor.

Rezoluția propusă de delegația R.P.R. și adoptată recent de Comitetul de tutelă recomandă guvernelor puterilor administrante să ia toate măsurile pentru lichidarea acestei situații, prin organizarea și dezvoltarea învățământului primar pentru populația din teritoriile neautonome la nivelul învățământului primar din țările avansate. Totodată, rezoluția invită puterile administrante să comunice secretarului general al celei de a 17-a sesiuni a Adunării Generale măsurile luate și progresele realizate în organizarea învățământului primar, universal, gratuit și obligatoriu în vederea lichidării analfabetismului în aceste teritorii.

Rezoluția delegației române a fost cald sprijinită de numeroase delegații, și în special de cele din țările slab dezvoltate. Votul acordat de majoritatea țărilor participante în Comitetul de tutelă a arătat marea importanță a propunerii făcute și a subliniat totodată creșterea prestigiului internațional al Republicii Populare Române care, în cadrul Organizației Națiunilor Unite, duce o intensă activitate în folosul păcii și al progresului social.

Din lucrările expuse la

cel de al II-lea Salon internațional de artă fotografică

O. NEELOV (U.R.S.S.)

La patru mîni.

Învățați tineretul să muncească

Cu fiecare zi a vieții, în Uniunea Sovietică reiese tot mai puternic în evidență marea muncii omenești. „Ca niște albine care muncesc din zori și pînă în noapte și creează un edificiu desăvîrșit, aidoma unor faguri, umplîndu-i cu miere — a spus N. S. Hrușciiov la recepția organizată de Uniunea Ziariștilor Sovietici la Kremlin — tot așa și oamenii noștri, ori unde ar lucra ei, dacă muncesc cinstit, își îndeplinesc obligațiile, funcțiile lor în societate. Datorită acestui lucru noi avem un edificiu minunat creat de omul sovietic, construit pe baze socialiste, și construim cu succes comunismul”. A învăța tineretul să muncească și să trăiască în spirit comunist este o însemnată sarcină de stat, în rezolvarea căreia pedagogul, educatorul este ajutat de întreaga experiență de viață a poporului sovietic.

Sub ochii noștri se dezvoltă necontenit altitudinea nouă cu adevărat comunistă față de muncă. Nu gîndul la răsplată, la câștig ci dorința de a munci în comun cu cea mai mare eficacitate, pentru a întări puterea și bogăția patriei îi conduce pe oamenii sovietici. În societatea sovietică munca este cerința vitală a unui organism sănătos, este mîntuitor înțelegerii de către om a legăturii sale indestructibile cu societatea în care trăiește, este o condiție obligatorie a deplinei dezvoltări a personalității. A-și trage forța din acest minunat izvor, a educa tineretul pe baza exemplor din viața reală — aceasta este sarcina nobilă a pedagogului.

Traducînd în viață legea cu privire la reorganizarea și dezvoltarea continuă a învățămîntului public, școlile au făcut mult pentru a realiza instruirea prin muncă a tineretului. Dar ele mai au de făcut mult și de acum înainte.

Devin tot mai importante sarcinile privitoare la organizarea justă din punct de vedere pedagogic a muncii elevilor în întreprinderi. Munca trebuie să favorizeze dezvoltarea multilaterală a elevilor, inclusiv dezvoltarea lor fizică.

Acolo unde condițiile producției cer ca elevii să lucreze la banda rulantă sau la liniile automate, este necesar să-i conducem treptat către efectuarea diferitelor operații, să-i familiarizăm în practică cu întregul ciclu tehnologic. Toate posibilitățile trebuie să fie folosite pentru a dezvolta cercul de cunoștințe politehnice ale elevilor. Îndeosebi trebuie folosite lucrările de reparații, care dau posibilitatea să se cunoască mecanismele „în interior”.

Una din însușirile minunate ale muncii constă în faptul că ea este un excelent mijloc de educare morală a oamenilor, de formare a caracterului lor. Chiar de la început trebuie să ne străduim să dăm activităților practice ale elevilor un caracter social-util. Dacă elevii primelor clase văd că, prin

jucăriile confecționate de ei pentru grădinițele de copii, sînt în stare să dea un ajutor real preșcolărilor, vor lucra cu mai multă trageră de inimă. Ei vor începe să înțeleagă că munca lor nu se pierde, ci este o parte a unei activități importante. Înțelegerea însemnătății scopului și rezultatelor muncii este încă și mai importantă pentru elevii claselor mai mari. A pregăti oameni capabili de o muncă creatoare în folosul întregii societăți este principialul scop al școlii.

Experiența școlilor înaintate arată că atitudinea conștientă a elevilor din clasele mari față de muncă se educă cel mai bine acolo unde activitatea practică în producție este precedată de un scurt curs teoretic. Lămurindu-se în prealabil asupra construcției și funcționării diferitelor părți ale unui mecanism, pe baza unor scheme sau desene, ca și din explicațiile specialiștilor, elevii manifestă un interes mai mare pentru mașini, devin mai atenți, mai activi.

Cel mai bun profesor este demonstrarea concretă. Procedem just, de aceea, colectivul pedagogic al școlii nr. 639 din Moscova, care invită în școală muncitori din producție, solicitîndu-i să le vorbească elevilor despre activitatea lor, despre uriașa satisfacție pe care o dă omului munca pentru binele patriei. Insuși faptul că numeroase cadre vestite din producție vin în școală, are o imensă însemnătate educativă. Elevii înțeleg că asemenea oameni vin în școală din dorința de a ajuta la instruirea tineretului, de a da patriei muncitori buni. O dată cu aceasta se creează mari posibilități de a da elevilor cele mai valoroase, cele mai înaintate cunoștințe și deprinderi de muncă productivă.

Acolo unde elevii au și pășit pe făgașul muncii în producție este necesar să se treacă la o nouă treaptă a educației prin muncă — la atragerea lor în activitatea creatoare a raționalizatorilor și inovatorilor. Astfel, cei mai capabili dintre elevii școlii nr. 139 din Leningrad frecventează școala inovatorilor de la uzinele metalurgice din orașul lor, se familiarizează cu metodele înaintate, cu tehnica viitorului.

Scopul nostru este de a determina în sînul fiecărui colectiv de producție un curent inovator, de a crește oamenii setoși de cunoștințe, dornici de învățătură, care să se străduiască să perfecționeze procesul tehnologic, să ridice productivitatea muncii, să lucreze în spirit comunist.

A educa pe oameni, din anii lor tineri, în spiritul muncii conștiente și disciplinate este una dintre poruncile pe care ni le-a dat Vladimir Ilici Lenin. Îndeplinirii acestei porunci trebuie să-i fie închinată eforturile fiecărei școli, ale fiecărui profesor.

Din „Ucitelskaia Gazeta” nr. 145 (4581) (articol prescurtat)

Republica Democrată Germană

Perspectivile viitorului

În întreaga Republică Democrată Germană, oamenii muncii își înzeces eforturile pentru traducerea în viață a Planului septenal de dezvoltare a economiei R.D.G. pe anii 1959—1965 adoptat de curind de Camera Populară.

Pornindu-se de la necesitatea tot mai mare de a pregăti pentru construirea socialismului oameni cu o cultură generală și de specialitate înaltă, în planul septenal se dă o atenție deosebită dezvoltării învățămîntului. „Școala are menirea de a educa oameni în spirit socialist — se spune în Legea cu privire la planul septenal de dezvoltare a economiei R.D.G. — oameni care să iubească munca și pe cei ce muncesc și care să posede cunoștințe de bază în ce privește procesul de producție, tehnica și știința, cărora să le placă artele și să fie apți pentru munca fizică”.

În următorii ani, în R.D.G., se va pune un mare accent pe „ziua de învățămînt în producție”, ca unul din elementele principale ale pregătirii politehnice în școala de cultură generală de 10 ani. În prezent se duce o intensă muncă de generalizare a acestui tip de școală. Începînd cu anul școlar 1964—65, frecventarea școlii politehnice de cultură generală de 10 ani va fi obligatorie pentru toți copiii. Concomitent se va dezvolta școala superioară de cultură generală cu 12 clase, care va funcționa ca școală politehnică largită.

După cum indică prevederile planului septenal, în anul 1965 vor fi instruiți în școlile de cultură generală cu 800.000 mai mulți elevi decît în 1958. Statul face mari investiții pentru construirea, lărgirea și înzestrarea școlilor. În anii planului septenal vor fi construite 700 de noi școli de cultură generală și vor fi amenajate și lărgite alte aproximativ 1.000 de școli.

Pentru realizarea învățămîntului obligatoriu de 10 ani este absolut necesară și sporirea numărului de cadre didactice cu o înaltă calificare, capabile să instruiască și să educe tîna generație pe măsura cerințelor construirii socialismului. În această privință pla-

nul septenal prevede pregătirea a peste 80.000 de învățători și profesori pentru școala de cultură generală. Vor fi construite și câteva institute pedagogice noi.

Dar necesitățile construirii socialismului cer nu numai oameni cu o cultură generală politehnică, ci și muncitori specialiști cu o cultură profesională superioară. Se prevede ca, treptat, în perioada planului septenal drumul principal spre școlile de specialitate și superioare să treacă prin școala politehnică de cultură generală de 10 ani. La rîndul său, învățămîntul profesional se va îmbunătăți continuu. O sarcină principală a școlii din R.D.G. este — așa cum spun prevederile planului septenal — predarea cursurilor teoretice pentru toți ucenicii la nivelul cel mai modern al tehnicii.

În cadrul planului septenal se prevede, de asemenea, o mare dezvoltare a învățămîntului superior. Numărul celor care vor studia în universități și institute va spori în anul 1965 cu 137% față de 1958.

Vor fi create totodată largi posibilități pentru ca oamenii muncii să-și poată perfecționa pregătirea în școli de specialitate și în învățămîntul superior fără a-și întrerupe activitatea în producție. În perioada planului septenal numărul celor care vor studia fără frecvență și în învățămîntul seral va fi sporit mult.

Datorită grijii deosebite pe care o acordă Partidul Socialist Unit și guvernul Germaniei democratice dezvoltării învățămîntului, peste un milion de elevi își vor însuși în școlile de cultură generală, cultura, știința și tehnica cea mai înaintată. Pînă în anul 1965 aproximativ 96.000 de absolvenți ai universităților și școlilor superioare și circa 200.000 de absolvenți ai școlilor de specialitate vor lucra în toate ramurile economiei naționale și-și vor aduce contribuția la construirea socialismului.